

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten

PROTOKOLL MØTE 29.04.2024, kl. 16.00-20.00

Møtegodtgjørelse 6 timer (2 timer forberedelse, 4 timer møtetid)

Tilstede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Ingvar Martin Brohaug	X	Oda Grøtting	
Dovre	Odd Leif Angård	X	Gunvor Gauteplass	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Ivar Skramstad		Edel Hoelstad	X
Nord-Fron	Jan Roger Bøe Øien	X	Marthe Dybdalen	
Rendalen	Britt Thorshaug Granrud		Tore Håkon Furulund	X
Ringebu	Laila Bårdsløkken	X	Arne Fossmo	
Ringsaker	Kjersti Røhnebæk		Thomas Eriksen	X
Sel	Solveig Nymoen	X	Erling Lusæter	
Stor-Elvdal	Kjell Ivar Lind	X	Ellen Cathrine Burchardt	
Sør-Fron	Else Mari Bjørke	X	Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Unni Staum	
Åmot	Vidar Helgesen	X	Ingebjørg Dybvin	
Sekretær	Marit Vorkinn	X		

SAKER:	
	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE
2024/16	REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
2024/17	RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE - VALG AV MEDLEMMER OG VARAREPRESENTANTER TIL RÅDGIVENDE UTVALG I PERIODEN 2024- 2027
2024/18	VILLREINFORUM RONDANE-SØLNKLETTEN - VIDEREFØRING
2024/19	FORENKLET SAKSBEHANDLING - SILING AV SAKER
2024/20	SØKNADER OM FELLINGSKVOTE - SØLNKLETTEN
2024/21	SØKNADER OM FELLINGSKVOTE - RONDANE NORD
2024/22	SØKNADER OM FELLINGSKVOTE - RONDANE SØR
2024/23	FORDELING AV TILTAKSMIDLER 2024
2024/24	STOR-ELVDAL - RIVING OG GJENOPPFØRING AV UTHUS
2024/25	FOLLDAL - PLANSTRATEGI OG PLANPROGRAM FOR REVISJON AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL
2024/26	ÅMOT - BYGGING AV GAPAHUK
2024/27	GENETISK VIKTIG ULV PÅ STREIF I RONDANE VILLREINOMRÅDE
2024/28	BUDSJETT 2024
2024/29	MØTEGODTGJØRELSE - SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE
2024/30	RONDANE-DOVRE NASJONALPARKER - RETNINGSLINJER FOR KOMMERSIELT MERKE
2024/31	DIVERSE

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE

2024/16 REFERAT- og ORIENTERINGSSAKER

Stortingsmelding om villrein

Stortingsmeldinga om villrein ble framlagt fredag 5.april. [Meld. St. 18 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#). Meldinga har mange gode målsettinger, men de er generelle og uten konkretisering av hvordan målsettingene skal nås. Marit tok en gjennomgang av de viktigste punktene på møtet.

Meldingen er i Stortinget sendt til Energi- og miljøkomiteen for behandling. [Komitehøring](#) er berammet til 23.april. Det ser ut foreløpig som denne kan følges på Nett-Tv.

I forbindelse med et besøk i Nord-Gudbrandsdalen ønsker Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen en befarings på toppen av Tjønnbakken (Mysusæter i Sel kommune) og en påfølgende orientering innendørs på Otta om villrein og verneområdeforvaltning tirsdag 28.mai. Det er svært begrenset deltagelse på befaringsen, men leder av villreinnemnda er invitert til den innendørs orienteringen. Presentasjonen er vedlagt.

Sti- og løypeplan for Sølnekletten

Sølnekletten Villreinområde (villreinutvalget i Sølnekletten) fikk i 2021 tildelt 425.000 kr. til en felles sti- og løypeplan for Sølnekletten fra verdiskapingsprogrammet «Villrein som verdiskaper». Trond Paaske fra Alvdal ble utpekt som nemndas representant i ei arbeidsgruppe for sti- og løypeplanen. Arbeidet med planen ble utsatt, og kom først i gang igjen høsten 2023.

Trond Paaske var også nemndas medlem i arbeidsgruppa som jobbet med [kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3](#), samt vært jakttoppsyn i området. Trond gikk ut av nemnda fra 2024. Han har derfor spurt om det bør oppnevnes en erstatter i sti- og løypearbeidet fra villreinnemnda. Trond vil uansett være med på planarbeidet videre, i kraft av å være oppsyn.

Henvendelsen ble diskutert med leder og nestleder etter nemndas oppstartsamling i februar. Nemndas budsjett er uendret fra 2023 til 2024, selv om f.eks. møtegodtgjørelsen er hevet. Nemndas budsjett vil derfor være trangt også i 2024, og vi må derfor nøye vurdere hvilke prosjekter nemnda kan stille som deltaker. Med Trond Paaskes fortsatte deltakelse i sti- og løypearbeidet vurderte leder og nestleder det slik at villreininteressene blir godt ivaretatt i arbeidet, og at nemnda ikke oppnevner ny representant til arbeidet med sti- og løypeplan i Sølnekletten.

Arbeidet er nå godt i gang, med innleid hjelp fra Rendalen kommune (Øyvind Fredriksson). Det har vært avholdt innspillsmøter i alle de berørte kommunene (Alvdal, Folldal, Stor-Elvdal og Rendalen). Målet er å sende et planforslag til behandling i kommunene i løpet av 2024. Nemnda vil bli orientert om arbeidet i et seinere møte, når arbeidet har kommet noe lengre.

Møte om oppfølging av tiltak i tilråding til tiltaksplan for Rondane villreinområde

Innlandet fylkeskommune inviterte 15.mars til et møte om oppfølging av to forslag fra [tiltaksplanarbeidet](#) i Rondane; Sanering av veglommer og rasteplasser langs fv. 27 og fjerning av flyvraket fra andre verdenskrig ved Øverlihøgda. Ringebu og Stor-Elvdal kommuner, fylkeskommunen, Statsforvalteren, Statskog, Ringebu fjellstyre og Rondane Sør Villreinutvalg var representert på møtet. (Marit Vorkinn møtte for Statsforvalteren, og fungerte også som observatør for villreinnemnda, siden leder og nestleder ikke hadde anledning til å møte).

Tiltak langs Fv. 27

Fv. 27 (tidligere rv. 27) over Venabygdsfjellet ble anlagt for mer enn 50 år siden, men ble ikke vinterbrøytet før på 1990-tallet. Vegen er i dag en del av Nasjonal turistveg Rondane, og aktiviteten langs vegen i form av ferdsel og turisme har økt de siste 50 årene. Det er en rekke avkjørsler og lommer langs vegen, som er populære «villcamping»-plasser sommerstid. I tillegg er Fv. 27 utgangspunkt bl.a. for turer på Muen, Bølhøgden og til Ramstindene/Store Ramshøgda Forstyrrelser på og langs vegen gjør at villreinen unngår området i sommer- og høstbeiteperioden, i tillegg til at trekket over vegen nær har forsvunnet de siste årene. Av hensyn til villreinen er det stopp- og parkeringsforbud på deler av vegen fra ca. 20. desember fram til 1. mai.

For å se på mulighetene for å sanere avkjørsler og veglommer ble det nedsatt en hurtigarbeidende arbeidsgruppe med representanter fra de to kommunene, villreinutvalget og fylkeskommunen. Disse har sendt en søknad om planleggingsmidler til Miljødirektoratets nye tilskuddsordning for naturrestaurering.

Flyvraket ved Øverlihøgda (Ringebufjellet)

Flyvraket som stammer fra andre verdenskrig, har blitt en attraksjon og et turmål. Dette har ført til betydelig arealunnavvikelse fra villreinen sommer og høst. I 2022 ble det registrert nesten 3.000 passeringer ved telleren ved flyvraket fra St.Hans til midten av oktober. I tilrådingen til tiltaksplan ble det anbefalt å fjerne flyvraket av hensyn til villreinen. Innlandet fylkeskommune har i 2023 avklart forholdet til kulturarvhensyn, og bl.a. kontaktet Luftforsvarsmuseet i Bodø. Fylkeskommunen jobber med å planlegge flytting og å finne en alternativ plassering av flyvraket etter at det er hentet ut. Hvis finansieringen kommer på plass vil flyvraket bli flyttet med helikopter sommeren 2025.

Turforslagene til flyvraket som har ligget på ut.no og Visit Lillehammer sine sider ble fjernet allerede i april. Både DNT og Visit Lillehammer fjernet turbeskrivelsen umiddelbart da vi ba om det.

Nymerking villrein

NINA merket fire rein i Rondane nord tirsdag 12. mars. To simler ble merket nord for Grimsdalen, en bukk mot Elgvasshøe og en bukk i Verkilsdalen. Dere kan følge den merka reinens bevegelser på [dyreposisjoner.no](#) (14 dagers forsinkelse).

GPS-posisjonene gir viktig kunnskap om reinens bevegelser. Det har i vinter vært svært gledelig å se at rein fra Vulufjell i perioder med lite trafikk i fjellet har trukket forbi Bjørnholia, både overfor og nedenfor turisthytta. Det betyr at det er muligheter for å få til et mer funksjonelt trekk igjen på østsida av Rondane-massivet.

Det meste av villreinflokken i Finnsjøfjellet dro palmesøndag til Sølnekletten. Lokalt oppsyn var ute og sjekket krysningspunktet: *«Jeg baksporet flokken opp lia til rabben nordøst for Knappen. Dette var det siste stedet de hadde gått rolig over noe tid før de plutselig dro. Det var ikke mulig å se noe*

unormalt her. Dyra hadde forlatt beitegroperne sine og trekt på lang rekke nedover lia i djuprent snø». I påska oppholdt flokken på mellom 50 og 100 dyr seg i lia overfor Straumbu.

Se vedlegg for hvordan de GPS-merka dyrene har beveget seg i årets tre første måneder.

Villreintrådets fagdager 2024

Se invitasjon utsendt fra sekretæren 2.april. Det har ikke kommet beskjed om at noen ønsker å delta av de faste representantene.

Offentlig arealforvaltning – lovverk og plantyper der villreinnemnda er involvert

Marit tok en kort gjennomgang. Presentasjonen er vedlagt.

VEDTAK

Referat- og orienteringssakene tas til etterretning.

2024/17 RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE – VALG AV MEDLEMMER OG VARAREPRESENTANTER TIL RÅDGIVENDE UTVALG I PERIODEN 2024- 2027

Vernemyndigheten for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har et [rådgivende utvalg](#). Dette består av representanter for de ulike interessene i området, blant annet grunneiere, andre særlig berørte offentlige organer som for eksempel friluftsråd, næringsliv, og frivillige organisasjoner.

Rådgivende utvalg har ingen vedtaks- eller beslutningsmyndighet, men fungerer som en arena for å komme med innspill til, og spørsmål om, forvaltningen av verneområdene.

Villreinnemnda for Rondane og Sørkletten har en representant inn i dette utvalget. Fra 2020-2023 har Solvår Brustad Lilleeng (nestleder) vært nemndas representant i utvalget, med Jørund Båtstad (leder) som vara.

VURDERING

Det foreslås derfor å fortsette med tidligere rollefordeling, ved at nestleder er nemndas faste representant i Rådgivende utvalg, mens leder er vara.

FORSLAG TIL VEDTAK

Bjørner Killi velges som villreinnemndas representant i rådgivende utvalg for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Solvår Brustad Lilleeng velges som vararepresentant.

NEMNDAS BEHANDLING

Ingen merknader.

VEDTAK

Bjørner Killi velges som villreinnemndas representant i rådgivende utvalg for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Solvår Brustad Lilleeng velges som vararepresentant.

2024/18 VILLREINFORUM RONDANE-SØLNKLETEN – VIDEREFØRING

Villreinnemnda hadde i 2017 et felles møte med villreinutvalgene i Sølknkletten, Rondane Nord og Rondane Sør. Det ble på dette møtet foreslått å opprette et samarbeidsforum for nemnda og utvalgene. I februar 2018 ble ledere, nestledere og sekretærer fra nemnda og utvalgene enige om å opprette «Villreinforum Rondane-Sølknkletten». Formålet med forumet har vært å bidra til et tettere samarbeid mellom de nevnte villreinaktørene for å:

1. Få større gjennomslagskraft i saker som angår villreininteressene.
2. Få mer ut av spredte virkemidler.
3. Mer utadretta virksomhet.
4. Bedre informasjonsflyt mellom villreinaktørene.

Det ble understreket at forumet ikke skulle ha noen rolle som forvaltningsorgan; dette ivaretas av de deltakende organisasjoner.

Medlemmer i forumet er ledere og sekretærer i nemnda og utvalgene. Jan Olav Solstad fra Villreinutvalget for Rondane Nord ble valgt til leder av interimstyret, og seinere som leder. Deltakelsen i forumet ble evaluert etter en prøveperiode og videreført. Villreinnemnda som ble oppnevnt i 2023 videreførte deltakelsen i Villreinforum Rondane-Sølknkletten.

Forumet har hatt to-fire møter pr. år. I 2023 var det ingen møter pga. det tidkrevende arbeidet med tiltaksplan for villrein i Rondane, der de fleste i villreinforum var representert, med unntak for villreinutvalget i Sølknkletten.

Forumet har lyktes både med økt gjennomslagskraft for villreininteressene og bedre informasjonsflyt mellom villreinaktørene. Forumet har tatt initiativ til og gjennomført møter både med Planrådet for Rondane-Sølknkletten (da dette eksisterte) og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Forumet har også jobbet for at villreininteressene skal være representert i ulike planprosesser, som prosjekt Kongevegen over Dovrefjell og besøksstrategi for Dovre nasjonalpark. Videre har forumet fulgt opp kvalitetsnormen for villrein overfor nasjonale myndigheter. Villreinforum har også ført til bedre samarbeid om vintertellingene.

Sekretærfunksjonen går på omgang mellom deltakerne, som dugnad. Rondane Sør Villreinutvalg vil ha sekretærjobben i 2024. Deltakerne dekker møte- og reiseutgifter over egne budsjetter.

VURDERING

Villreininteressene oppleves å ha større gjennomslagskraft i ulike prosesser når vi står sammen om utspill. Ut fra tilgjengelige ressurser blir aktiviteten begrensa, men forumet er viktig i forhold til å få villreininteressene representert i pågående prosesser og i forhold til pådriverrollen. Det er også viktig at utvalgene og nemnda har jevnlig kontakt.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten viderefører sin deltakelse i Villreinforum Rondane-Sølknkletten. Leder og sekretær representerer nemnda i Villreinforum. Disse orienterer nemnda om aktivitet i forumet.

Deltakelse i Villreinforum evalueres ved oppstart av hver ny styreperiode (hvert fjerde år), eller når medlemmer i nemnda framsetter ønske om evaluering.

NEMNDAS BEHANDLING

Ingen merknader.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten viderefører sin deltakelse i Villreinforum Rondane-Sølknletten. Leder og sekretær representerer nemnda i Villreinforum. Disse orienterer nemnda om aktivitet i forumet.

Deltakelse i Villreinforum evalueres ved oppstart av hver ny styreperiode (hvert fjerde år), eller når medlemmer i nemnda framsetter ønske om evaluering.

2024/19 FORENKLET SAKSBEHANDLING – SILING AV SAKER

SAKSOPPLYSNINGER

Nemnda har opplevd en sterk vekst i antall saker vi får på høring de siste årene, uten en tilsvarende økning i budsjettet. For eksempel behandlet nemnda 20 saker i 2013. I 2023 var dette økt til 44 saker med ordinær behandling, 8 saker med forenkla behandling (godkjent av leder og nestleder) og 2 saker som ikke ble behandlet, men vurdert. I tillegg kommer klager nemnda har sendt på ulike vedtak.

Fra 2017 har nemnda pga. den store saksmengden hatt en ordning med forenkla behandling av saker og en siling av tilsendte saker. Dette har vært saker der nemnda ikke har hatt merknader til de foreslåtte tiltakene.

For å utnytte sekretærressursene på best mulig måte og for å avlaste leder og nestleder, bør nemnda se på muligheten for siling av saker og forenkla behandling.

Siling av saker

Det foreslås at nemnda *ikke* behandler mindre, kurante saker som:

- Rivning av bygninger som erstattes av nytt bygg med samme areal (BRA) og funksjon. For uthus må det settes vilkår om at det ikke monteres pipe og at bygget ikke vinterisoleres.
- Utvidelser av uthus/påbygg av inngangsparti/teknisk rom med inntil 10 m² der *totalarealet* for eiendommen fortsatt er innenfor øvre grense i kommuneplan/reguleringsplan. Eksempel på en slik søknad nemnda har behandlet er 2020/45. Dette var en søknad om å rive eksisterende uthus på 8 m² og sette opp et nytt på 12 m². Bygningsmassen på eiendommen i dag besto i tillegg av en hytte med et areal på 58 m². Totalareal etter evt. utbygging ble da på 70 m².
- Bygging av plattinger som ikke inngår i beregningen av BRA.
- Nydyrking i utviklingssona, nær eksisterende garder. Nemnda har hatt en rekke slike saker fra Alvdal kommune nær dalbotn.

Det foreslås at sekretæren sender et standard svar til kommunene på slike saker:

Riving av bygninger som erstattes av nytt bygg med samme areal og funksjon:

«Villreinnemnda har ikke innvendinger til at det gis tillatelse til riving av eksisterende bygning og oppføring av ny bygning som omsøkt»

Gjelder saken uthus blir det følgende tillegg: *«...gitt at det blir satt vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset og at bygningen ikke vinterisoleres».*

Inngangspartier og tekniske rom inntil 10 m², plattinger og nydyrking:

«De økonomiske rammene for drift av Villreinnemnda er begrensa. Når det gjelder høringer av arealplansaker har nemnda derfor innført en ordning med siling av saker. De saker som anses å ha liten betydning for villreininteressene behandles ikke av nemnda. Den oversendte saken vurderes å være i denne kategorien».

Forenkla behandling av saker

Foregående villreinnemnda har også praktisert en ordning med forenkla behandling av saker. Dette gjelder enklere saker og et fåtall hastesaker. Særlig på sommeren i ferietida har det tidligere kommet noen slike hastesaker, f.eks. om utskiftninger av eksisterende høyspentlinjer, som har krevd raskt svar.

Den forenkla behandlingen er gjennomført ved at sekretæren har hatt fullmakt til å vurdere om enklere saker eller saker som haster kan gå som forenklet behandling. Sekretæren lager da en kort saksutredning med forslag til svarmail, som sendes leder og nestleder av nemnda til godkjenning. Leder og nestleder kan da be om vanlig saksbehandling i stedet for forenkla behandling, dersom de vurderer at det er nødvendig.

FORSLAG TIL VEDTAK

1. For å effektivisere nemndas arbeid vedtas det at nemnda *ikke* behandler følgende mindre, kurante saker:

1.1 Rivning av bygninger som erstattes av nytt bygg med samme areal (BRA) og funksjon. For uthus settes det vilkår om at det ikke monteres pipe. Det sendes standard svar til kommunene:

«Villreinnemnda har ikke innvendinger til at det gis tillatelse til riving av eksisterende bygning og oppføring av ny bygning som omsøkt» Gjelder saken uthus blir det følgende tillegg: *«...gitt at det blir satt vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset og at bygningen ikke vinterisoleres».*

1.2 Påbygg av inngangsparti, tekniske rom og utvidelser av uthus med inntil 10 m² der totalarealet for eiendommen fortsatt er innenfor øvre grense i kommuneplan/reguleringsplan. Det sendes standard svar til kommunene:

«Villreinnemnda har ikke innvendinger til at det gis tillatelse til utvidelse av eksisterende uthus gitt at totalarealet er innenfor øvre grense gjeldende kommuneplan/reguleringsplan. Gjelder saken uthus blir det følgende tillegg: *«... gitt at det blir satt vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset og at bygningen ikke vinterisoleres»*

1.3a Bygging av plattinger som ikke inngår i beregningen av BRA.

1.3b Nydyrking i utviklingssona, nær eksisterende garder.

Det sendes standard svar til kommunene:

«De økonomiske rammene for drift av Villreinnemnda er begrensa. Når det gjelder høringer av arealplansaker har nemnda derfor innført en ordning med siling av saker. De saker som anses å ha

liten betydning for villreininteressene behandles ikke av nemnda. Den oversendte saken vurderes å være i denne kategorien».

2. Sekretæren gis fullmakt til å vurdere om innkomne saker gis forenkla behandling. Leder og nestleder skal i alle tilfeller godkjenne uttalelser fra nemnda i forenkla saker, og kan be om vanlig saksbehandling i stedet for forenkla behandling, når de får saken til godkjenning. Styret orienteres om forenkla saker på påfølgende styremøte med full nemnd.

NEMNDAS BEHANDLING

Villreinnemnda har tidligere sterkt vektlagt presedens ved utvidelser av fritidshus. Med svært mange fritidshus i området vil summen av mange små påbygg bli stor. Det ble derfor reist spørsmål om 10 m² påbygg burde behandles på ordinær måte. Det ble også reist spørsmål om hvordan «nær» skulle defineres i punkt 1.3b «Nydyrking i utviklingssona, nær eksisterende garder. Videre ble det foreslått å ta med et vilkår i standardsvarene om at transport av byggematerialer skal skje utenom kalvings- og oppvekstperioden.

Ikke alle saker med 10 m² påbygg unntas behandling i nemnda, jfr. øvre grense for totalareal i reguleringsplan/kommuneplan. (De påbygg som unntas gjelder heller ikke utvidelser av boareal; sekretærs merknad etter møtet).

Aktuelle dyrkingsområder i utviklingssona er først og fremst på Østerdalsida, der plangrensa går langt ned mot Glomma. Det har vært flere slike saker i foregående periode, særlig i Alvdal.

Når det gjelder transport av byggematerialer krever dette en egen tillatelse etter motorferdselloverket dersom transport skjer utenom vei. Vilkår settes derfor der.

Med trangt budsjett og mange saker bør leder og sekretær gis fullmakt til å sile saker.

VEDTAK

1. For å effektivisere nemndas arbeid vedtas det at nemnda *ikke* behandler følgende mindre, kurante saker:

1.1 Rivning av bygninger som erstattes av nytt bygg med samme areal (BRA) og funksjon. For uthus settes det vilkår om at det ikke monteres pipe. Det sendes standard svar til kommunene:

«Villreinnemnda har ikke innvendinger til at det gis tillatelse til rivning av eksisterende bygning og oppføring av ny bygning som omsøkt» Gjelder saken uthus blir det følgende tillegg: *«...gitt at det blir satt vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset og at bygningen ikke vinterisoleres».*

1.2 Påbygg av inngangsparti, tekniske rom og utvidelser av uthus med inntil 10 m² der totalarealet for eiendommen fortsatt er innenfor øvre grense i kommuneplan/reguleringsplan. Det sendes standard svar til kommunene:

«Villreinnemnda har ikke innvendinger til at det gis tillatelse til utvidelse av eksisterende uthus gitt at totalarealet er innenfor øvre grense gjeldende kommuneplan/reguleringsplan. Gjelder saken uthus blir det følgende tillegg: «... gitt at det blir satt vilkår om at det ikke er tillatt med pipe/ildsted i uthuset og at bygningen ikke vinterisoleres»

1.3a Bygging av plattinger som ikke inngår i beregningen av BRA.

1.3b Nydyrking i utviklingssona, nær eksisterende garder.

Det sendes standard svar til kommunene:

«De økonomiske rammene for drift av Villreinnemnda er begrensa. Når det gjelder høringar av arealplansaker har nemnda derfor innført en ordning med siling av saker. De saker som anses å ha liten betydning for villreininteressene behandles ikke av nemnda. Den oversendte saken vurderes å være i denne kategorien».

2. Sekretæren gis fullmakt til å vurdere om innkomne saker gis forenkla behandling. Leder og nestleder skal i alle tilfeller godkjenne uttalelser fra nemnda i forenkla saker, og kan be om vanlig saksbehandling i stedet for forenkla behandling, når de får saken til godkjenning. Styret orienteres om forenkla saker på påfølgende styremøte med full nemnd.

Vedtaket ble fattet med 12 mot en stemme (Ringsakers representant).

2024/20-22: SØKNADER OM FELLINGSKVOTE – FELLES FOR DE TRE SØKNADENE

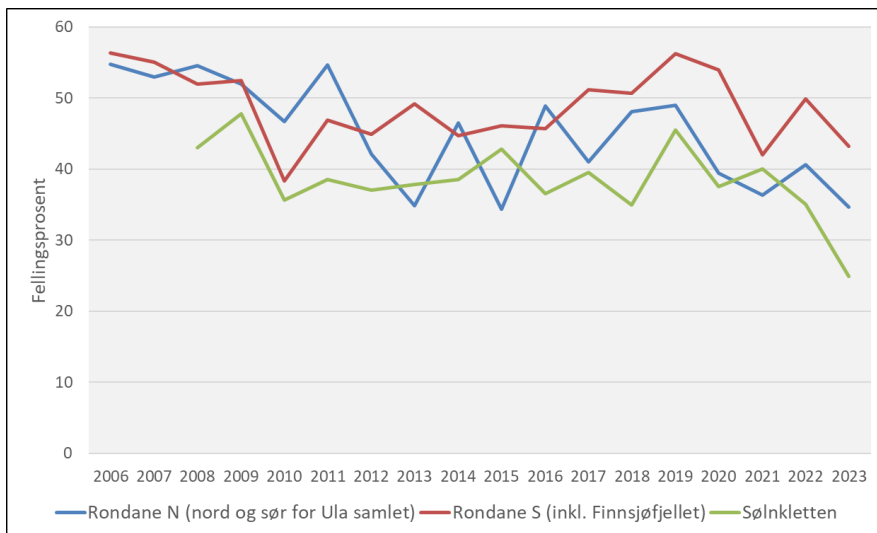
Villreinnemndene skal hvert år fastsette fellingskvoter for de ulike villreinområdene innen 1. mai. Dette skjer på bakgrunn av søknad fra det enkelte villreinområde (villreinutvalg).

Bestandsmålet for et område fastsettes ut fra hvor mange vinterdyr det enkelte området har beitegrunnlag for, forutsatt en bestand med sunne dyr. Bestandsmålet fastsettes/revideres i de fem-årige bestandsplanene for hvert enkelt område.

Antall rein i et område vil imidlertid variere noe fra år til år. Villreinutvalgene teller antall vinterdyr på etterjulsvinteren. Fellingskvotene beregnes ut fra disse tellingene. Er det flere dyr enn bestandsmålet, settes en fellingskvote som vil redusere antall vinterdyr. Er det for få dyr i forhold til bestandsmålet, settes en kvote som gjør at en gradvis kommer opp på bestandsmålet igjen.

Villreinen kalver på våren, slik at stammen øker fram til jakta. Ut fra erfaringer tidligere år om hvor mange kalver som fødes og hvor mange dyr som overlever til jakta, beregner utvalgene hvor stor tilveksten vil bli til jakta begynner.

I og med at det bare er en viss andel av dyra som det blir gitt fellingstillatelse til som blir skutt under jakta, må fellingskvoten være større enn det antall dyr en ønsker å redusere stammen med. Også dette baseres på erfaringstall for tidligere års jakt i området (se figur 1).

Figur 1. Fellingsprosent i de tre utvalgsområdene fra 2006 til 2023. I 2023 var fellingsprosenten lav i alle de tre områdene pga. mye dårlig vær med skodde under jakta.

Beregning av fellingskvoter er med andre ord ingen eksakt vitenskap. Feil kan oppstå under tellingene dersom det er dårlig vær/sporingsforhold. Fellingsprosenten vil også variere fra år til år, f.eks. dersom det er spesielle værforhold under jakta. Blir reinen stående på et lite område fordi det er én vindretning hele jakta, vil fellingsprosenten bli lavere enn normalt. Det er derfor viktig å se på utviklingen over flere år, og ha en føre-var-holdning.

I kvotesammenheng betyr «frie dyr» at de områder som har godkjente bestandsplaner kan få tildelt kvoter uten fordeling på type dyr, så lenge dette skjer i tråd med bestandsplanen.

Naturmangfoldlovens § 16. (høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk) sier:

- Vedtak om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven).
- Høsting kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.
- Ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting skal det videre legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

2024/20 SØLNKLETTEN – SØKNAD OM FELLINGSKVOTE 2023

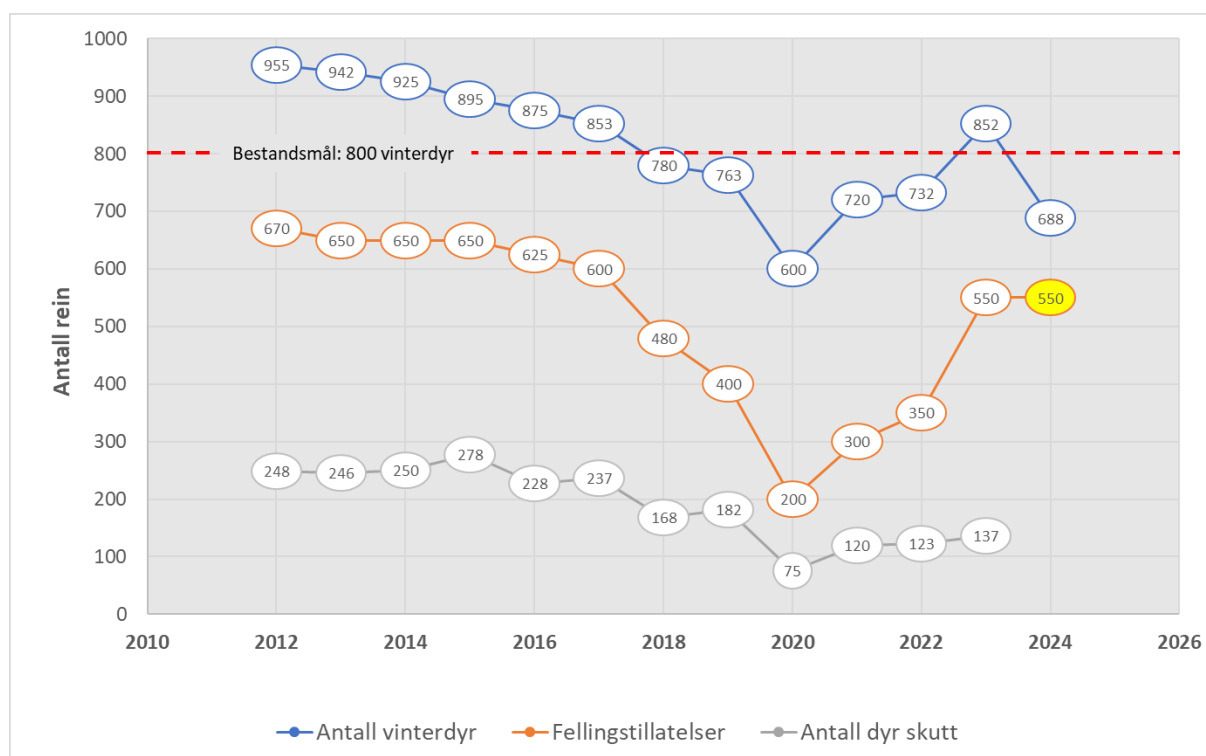
SAKSOPPLYSNINGER

Sølknkletten Villreinområde har godkjent bestandsplan for 2019-2023. De søker om å få forlenget bestandsplanen med ett år ut fra følgende begrunnelse:

Sølknkletten villreinområde sin bestandsplan var gjeldende fra 2019-2023. I denne planperioden har det skjedd mye i villreinverden, med kvalitetsnorm for villrein, tiltaksplaner og stortingsmelding på trappene. I tillegg til dette utarbeides det i disse dager en Sti- og løypeplan som blir gjeldende for hele Sølknkletten. Vi har nå nylig fått tilbake resultatene fra tannsnitting og kjevemåling for perioden 2019-2022, dette er gjennomført av NINA. Sølknkletten villreinområde ønsker derfor å søke om 1. års forlengelse av eksisterende bestandsplan for å kunne bruke tid på å innlemme kunnskapsgrunnlaget fra kvalitetsnormen og bearbeide resultatene fra tannsnittingen som et grunnlag inn i planen.

Antall dyr som ble funnet ved vintertellingene i 2020 var vesentlig lavere enn foregående år, men i 2021 ble det igjen funnet et antall rein på nesten samme nivå som i 2019 (se figur 2). I 2022 hadde det vært en ytterligere liten tilvekst, da det totalt ble funnet 732 vinterdyr. Utvalget mente at det var sannsynlig at de hadde flere dyr i området enn det som ble observert, siden det var vanskelige forhold for telling. I 2023 ble tellingene utført under det utvalget beskriver som usedvanlig gode forhold. Tellingene ble utført fra fly. Det ble funnet 852 dyr, dvs. over bestandsmålet. Ved tellingene i 2024 var det igjen dårlige telleforhold, og det ble funnet bare 688 dyr.

Utvalget mener at det er svært sannsynlig at antallet dyr er høyere. Med 852 dyr på minimumstellinga i 2023 og en tilvekst på 22% (187 dyr), skulle det høsten 2023 være en stamme på 1.039 dyr. Det ble felt 137 dyr under jakta, slik at teoretisk vinterstamme (2023/2024) da blir 902 dyr (forutsetter ingen naturlig dødelighet). Utvalget har konsultert det villreinfaglige miljøet på Norsk Villreinsenter Nord, som mener at utvalget bør ta utgangspunkt i disse beregningene, og ikke tallene fra tellingene.

Figur 2. Bestandutviklingen i Sølknletten 2012-2024. Kvoteønske for 2024 er markert med gult.

For 2024 ønsker utvalget en kvote på 550 dyr, som i 2023. Med 40% felling tilsvarer det 220 dyr. Dette vil teoretisk øke vinterbestanden til 819 dyr. En vil da ligge litt over bestandsmålet på 800 dyr.

Antatt vinterstamme	900 dyr
+Forventa tilvekst fram til jakta: 22%	198 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	1098 dyr
-Jaktuttak 550 dyr x 0,4 ¹ =	220 dyr
Stamme etter jakt	878 dyr

¹ 40% felling

En vil ut fra disse beregningene fortsatt ha en god «sikkerhetsmargin» ned til bestandsmålet på 800 dyr. I samme retning trekker at det nå er en større andel produserende simler i bestanden enn hva som ble lagt til grunn når utvalget satte et nivå på 22 % tilvekst. Utvalget viser til at «Strukturtelling de seinere årene viser en nedgang i andelen eldre bukk i bestanden, i 2023 var denne andelen svært lav, samtidig som simleandelen (58 %) var svært høy, sammenlignet med andre områder. Dersom en studerer tallene ser en tydelig at bukkesegmentet er det det er størst jakttrykk på, og at disse blir felt uansett. En må derfor redusere tildelingen av bukk, både storbukker men også mindre bukker som er på tur opp. Vi ønsker derfor å tildele kun 5 % fritt dyr i 2024, og legge avskytingen over på 55 % fritt under 50 og 40 % kalv».

Dette er en fordeling av korttyper villreinområdet tidligere har hatt gode erfaringer med for å redusere stammen, slik målet er også i 2024.

Kvotefordeling, antall dyr:

	2021	2022	2023	2024
Kalv	40%	40%	40%	40%
Fritt dyr under 50kg	10%	20%	32%	55%
Bukk under 60 kg	35%	30%		
Bukk under 50 kg			20%	
Fri bukk	15%	10%		
Fritt dyr			8%	5%

VURDERING

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for et jaktuttak til stede. Ut fra tellinger i 2023, antatt tilvekst og antall dyr felt i 2023, vil antall fellingstillatelser for 2024 gi en stammestørrelse noe over bestandsmålet.

Med årets kvotefordeling vil simleuttaket sannsynligvis bli større, mens særlig større bukk vil bli spart. Andel eldre (≥ 3 år) bukk per voksen (≥ 1 år) simle er en av indikatorene i kvalitetsnormen for villrein, med følgende kriterier:

Dårlig	Middels	God
< 0,20	0,20–0,35	> 0,35

Siden tusenårsskiftet har andelen eldre bukker i Sølnekletten variert mellom 0,20 og 0,40 (<https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2991315>). Gjennomsnittet for de fem siste årene fram til 2022 er 0,28. Tilstanden i Sølnekletten for denne indikatoren i Sølnekletten er med andre ord vurdert som middels. Det er derfor grunnlag for å fortsette en kvotefordeling med få frie dyr.

Det har i mange år vært usikkerhet knyttet til utveksling av dyr mellom Rondane Nord og Sølnekletten. I 2024 krysser de fleste av dyrene fra Finnsjøfjellet over til Sølnekletten i mars. Det forventes at disse trekker tilbake til Finnsjøfjellet når kalvinga nærmer seg, men det er en usikkerhetsfaktor knyttet til dette. Dersom det er økonomisk mulig, bør det telles flere ganger i Sølnekletten vinteren 2024/25, dersom telleforholdene også kommende vinter blir vanskelige.

FORSLAG TIL VEDTAK

Gjeldende bestandsplan forlenges med ett år.

Sølnkletten Villreinområde tildeles en fellingskvote for 2024 på 550 frie dyr.

Dersom det er økonomisk mulig, tilrår villreinnemnda at det telles flere ganger i Sølnkletten vinteren 2024/25, dersom telleforholdene også kommende vinter blir vanskelige.

NEMNDAS BEHANDLING

Det ble diskutert om kvoten var satt høyt i forhold til at det ble funnet færre dyr ved årets vintertellingene enn i 2023. Argumenter for å godkjenne kvoten er:

- det felles færre dyr enn kvoten som gis (felling på ca. 40% i Sølnkletten).
- det kan være vanskelig å telle i skogsområdene i Sølnkletten.
- villreinnemnda må styre etter bestandsplanen, ikke årlige svingninger.
- utvalget har diskutert kvoten med Norsk Villreinsenter Nord.

Det ble også kommentert at utvalgene burde få midler til vintertellingene uavhengig av kvoter og felling året før (tellingene finansieres dels av tilbakeførte fellingsavgifter).

VEDTAK

Gjeldende bestandsplan forlenges med ett år.

Sølnkletten Villreinområde tildeles en fellingskvote for 2024 på 550 frie dyr.

Dersom det er økonomisk mulig, tilrår villreinnemnda at det telles flere ganger i Sølnkletten vinteren 2024/25, dersom telleforholdene også kommende vinter blir vanskelige.

Vedtaket var enstemmig.

2024/21 RONDANE NORD - SØKNAD OM FELLINGSKVOTE 2024

Nord for Ula

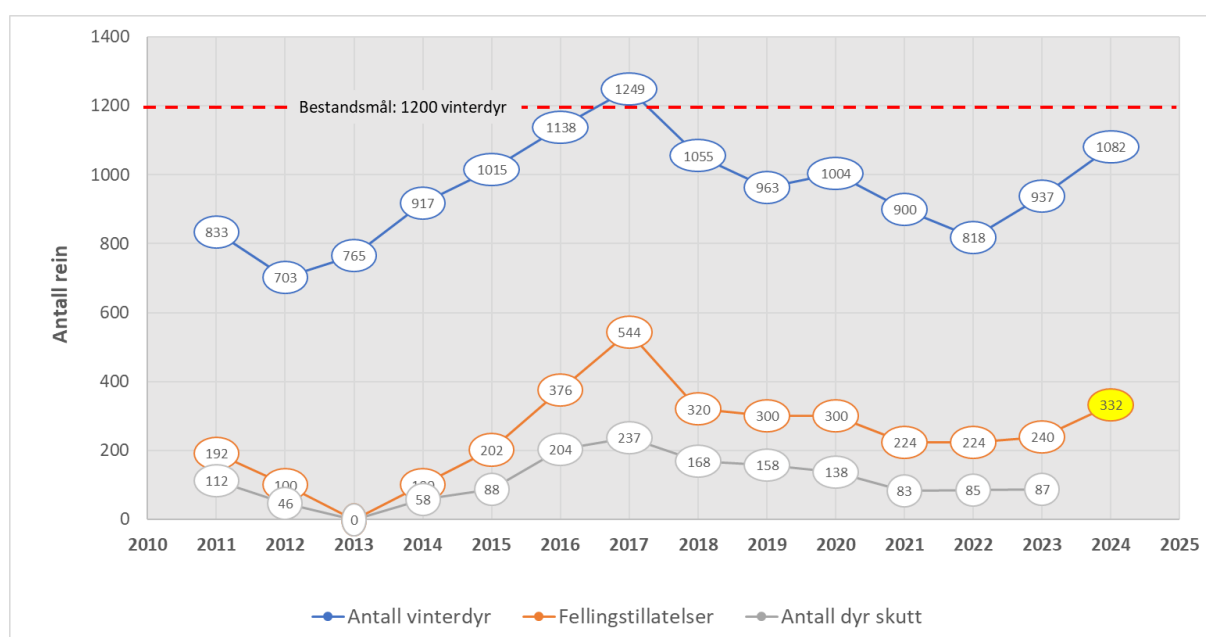
Rondane Nord har en godkjent bestandsplan for perioden 2021-2025. Rondane nord forvaltes som to delområder; Nord for Ula og Sør for Ula (Vulufjell). I begge områder har Villreinutvalget for Rondane nord de siste årene arbeidet for å øke bestandene til bestandsmålet, ved å begrense antall fellingstillatelser. For 2017 var en ved minimumstellingene oppe i bestandsmålet for områdene nord for Ula. Ved vintertellingene i 2018 - 2020 lå en imidlertid under bestandsmålet på ny (se figur 3). I 2019 reduserte derfor nemnda antall fellingstillatelser fra 320 til 300 dyr.

I 2020 lå en med 1004 vinterdyr 20% under bestandsmålet på 1200 vinterdyr. Utvalget mente at utbruddet av fotråte hadde spilt en vesentlig rolle for bestandsutviklingen fra 2019-2020, og søkte derfor om en fellingskvote på 300 dyr for 2020. Dette skulle da teoretisk gi en vinterstamme i 2021 på ca. 1100 dyr. Vintertellingene i 2021 viste imidlertid bare 900 dyr. Det var ikke noe nytt utbrudd av fotråte sommeren 2020 som kan forklare denne nedgangen. Nedgangen falt sammen med at Sølnkletten registrerte flere dyr samme vinter. En vet imidlertid

lite om et mulig trekk mellom Rondane Nord og Sølnekletten, slik at de to resultatene ikke trenger å ha noen sammenheng.

Med en redusert kvote i 2021, skulle en teoretisk sett være oppe i 950 dyr ved vintertellingene i 2022. I tillegg kommer flokken på 40-50 dyr som gikk over fra Vulufjell i jakta høsten 2021. I stedet for ca. 1000 dyr fant en ved tellingene i 2022 bare 818 dyr. Det var vanskelige telleforhold, men det er ikke meldt om observasjoner av andre flokker seinere enn de to fostringsflokkene og de to bukkeflokkene som ble funnet. På ny var det med andre ord en uforklarlig bestandssvingning nord for Ula.

Ved tellingene i 2023 ble det funnet 937 dyr. Oppgangen var noe mindre enn den teoretisk sett skulle vært ut fra tellinger, antatt tilvekst og fellingsresultat. Fellingskvota ble derfor satt lavt også i 2023. Dette ga resultater, slik at ved tellingene i 2024 ble det funnet 1082 dyr.

Figur 3. Bestandutviklingen nord for Ula 2012-2024. Kvoteønske for 2024 er markert med gult.

For området nord for Ula er beregningen av fellingskvote fra utvalget som følger:

Antall dyr som ble funnet ved minimumstillingene i 2024	1.082 dyr
+ Forventa tilvekst fram til jakta (20%)	216 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	1.298 dyr
-Jaktuttak 332 dyr x 0.50 ² =	166 dyr
Stamme etter jakt	1.132 dyr

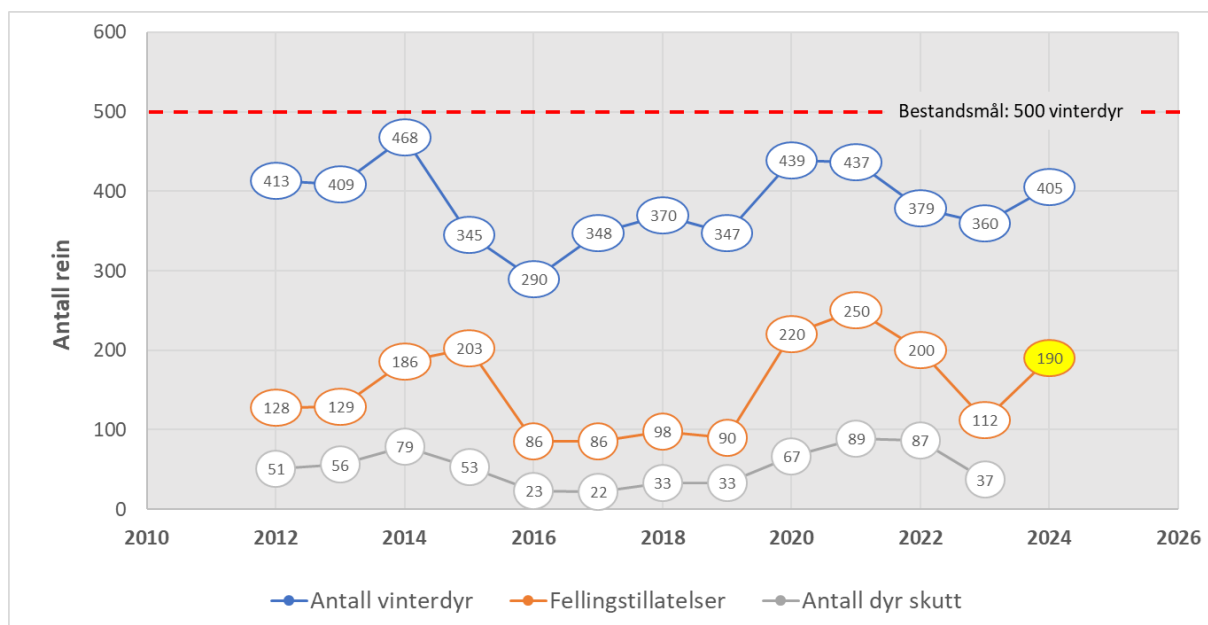
²Fellingsprosent 50.

Fordelingen av type kort følger i hovedsak fordelingen de tre siste årene. I forhold til bestandsplanen er det lagt opp til et større uttak av kalv enn forutsatt. Dette vil kunne bidra til å øke andelen bukk, som ligger under bestandsmålet.

	Bestandsplan 2021-2025	Kvoteforslag 2022	Kvoteforslag 2023	Kvoteforslag 2023
Frie dyr/eldre bukk	10-25%	15%	15%	15%
Fritt under 50 kg/ yngre bukk	10-25%			
Kluftbukk		20%	20%	10%
Fritt under 50 kg/simle	25-35%	25%		
Fritt under 40 kg/simle			20%	30%
Kalv	15-25%	40%	45%	45%

Sør for Ula (Vulufjell)

I Vulufjell økte stammen med 92 dyr fra 2019 til 2020, opp til 439 dyr (se figur 4). Dette var stabilt til 2021. I slutten av jakta i 2021 gikk 40-50 dyr (i hovedsak simler og kalver) over til området nord for Ula. Disse antas å ikke ha kommet tilbake til vintertellingene i 2022, da det ble observert kun 379 dyr. Ved tellingene vinteren 2023 var bestanden ytterligere redusert, til 360 dyr. Dette var 25 dyr færre enn det som teoretisk sett var forventet, og kan skyldes en noe uvanlig høy fellingsprosent i 2022. I 2023 ble derfor jaktkvoten nesten halvert. Dette, kombinert med låg felling, gjorde at en fikk en tilvekst igjen, opp til 405 vinterdyr i 2024.

Figur 4. Bestandutviklingen i Vulufjell 2012-2024. Kvotønske for 2024 er markert med gult.

For Vulufjell er beregningen av fellingskvote fra utvalget som følger:

Antall dyr som ble funnet ved minimumstillingene i 2024	405 dyr
+ Forventa tilvekst fram til jakta: 20%	81 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	486 dyr
-Jaktuttak 190 x 0,4=	76 dyr
Stamme etter jakt	410 dyr

Kvoteforslaget følger i hovedsak fordelingen de to foregående årene. Ved strukturtellingene høsten 2023 ble det funnet 35% bukk 1.5 år eller eldre, dvs. over målet i bestandsplanen (30%). En økning av antall kort for frie dyr vil bidra til å redusere andelen bukk.

Avskytingsplan sør for Ula (2021-2025)

	Avskytingsplan - Bestandsplan 2021-2025	Kvoteforslag 2022	Kvoteforslag 2023	Kvoteforslag 2024
Frie dyr/eldre bukk	10-15%	25%	20%	25%
Fritt under 40 kg/simple/ungdyr	50-60%	30%	30%	30%
Kalv	25-35%	45%	50%	45%

VURDERING

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for et jaktuttak til stede.

Nord for Ula har bestandsplanen lagt opp til en gradvis oppbygging av stammen (økning på 50 dyr pr. år). Dette gjelder også for 2024, selv om antall fellingsstillatelser nå økes noe fra 2023. Foreslått kvote kan derfor aksepteres, selv om tilveksten må følges nøye framover.

Nord for Ula er det lagt opp til en økning av 50 dyr for å komme opp på bestandsmålet. 50 dyr utgjør 4 prosentpoeng av totalt bestandsmål, Sør for Ula legges det for 2024 opp til en vekst på bare 5 vinterdyr, selv om en her ligger godt under bestandsmålet på 500 dyr. 5 dyr utgjør bare ett prosentpoeng av totalt bestandsmål. Bestandsøkningen vil med andre ord bli liten fra 2024 til 2025. Det foreslås derfor at det legges opp til å øke bestanden med 10 dyr fra 2024 til 2025, siden bestanden er relativt liten i utgangspunktet. Dette vil gi ei kvote på 178 dyr.

Registrerte kalvevekter for simplekalver er alarmerende for Rondane nord de siste årene, ved at det ser ut til at kalvevekten ligger i rød kategori etter kvalitetsnormens kriterier. Det er et begrenset antall dyr som har nøyaktige veiinger. Utvalgene gjorde derfor en stor innsats i 2023 for å registrere kalvevekter, med utdeling av vekter sammen med jaktkortene. Det som ligger rapportert i hjorteviltregisteret er gjennomsnitt av simple- og bukkekcalver, og ustandardisert på dato. For å få en sikker sammenligning av kalvevektene over år må det til en grundigere analyse, men ut fra et ustandardisert gjennomsnitt ser det ut til at kalvevektene økte noe i 2023, sannsynligvis pga. bedre beiteforhold.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinutvalget for Rondane Nord tildeles fellingskvoter for:

Nord for Ula: 332 frie dyr.

Vulufjell:

Alt. 1: Kvotesøknad fra utvalget som gir bestandsøkning på 5 vinterdyr: 190 frie dyr

Alt.2: Kvote som gir bestandsøkning på 10 vinterdyr: 178 frie dyr

NEMNDAS BEHANDLING

I bestandsplanen for Rondane Nord er bestandsmålet for områdene nord for Ula satt til 1100 og for Vulufjell er det satt til 400. Hva skyldes forskjellen mellom bestandsplanen og saksframstillingen?

Sekretæren svarte at villreinutvalget for Rondane Nord ved forrige revisjon av bestandsplanen ønsket et lavere bestandsmål enn tidligere. Villreinnemnda aksepterte imidlertid ikke en slik reduksjon før kartleggingen etter kvalitetsnormen. Utkastet til bestandsplan er imidlertid ikke blitt korrigert igjen.

VEDTAK

Det ble først stemt over kvoten for området Nord for Ula

Vedtak:

Nord for Ula: 332 frie dyr.
Vedtaket var enstemmig.

Det ble deretter stemt over kvoten for Vulufjell.

Vedtak:

Kvote som gir bestandsøkning på 10 vinterdyr: 178 frie dyr.
Vedtaket ble fattet mot en stemme (Dovres representant).

2024/22 RONDANE SØR - SØKNAD OM FELLINGSKVOTE 2023

Rondane Sør har en godkjent bestandsplan for 2021-2025.

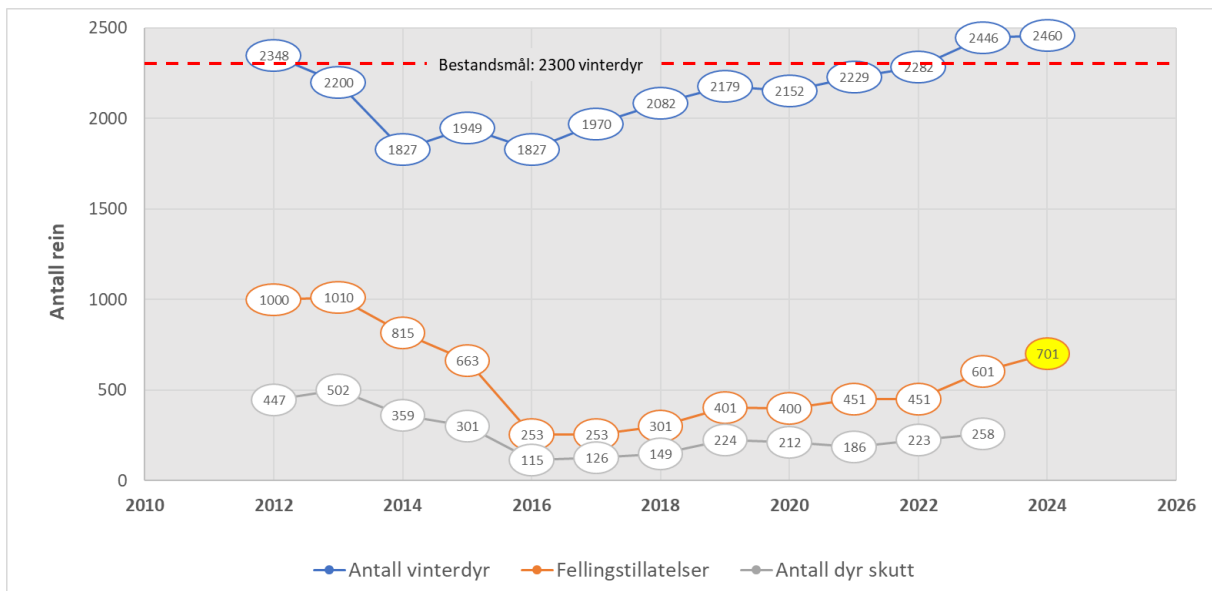
Rondane Sør behandles som to delområder ved fastsetting av fellingskvoter; Finnsjøfjellet («øya» mellom elva Atna i nord, fv. 27 og elvene Setningen og Vulua) og Rondane sør.

Finnsjøfjellet

Finnsjøfjellet har lenge hatt en stabil vinterbestand på ca. 100 dyr, men de siste årene er antallet redusert. Vintertellingene i 2019 viste 92 dyr, i 2020 var dette redusert til 88 dyr og i 2021 til 63 dyr. Utvalget reduserte fellingskvoten fra 2020 til 2021 fra 40 til 20 dyr. Dette ga en økning i stammen til 70 dyr i 2022. Ved vintertellingene i 2023 ble det funnet 80 dyr. I 2024 ble det kun funnet 67 dyr. I tillegg emigrerte neste hele bestanden over til Sølnekletten på lørdag 13. april 2024 og er pr 15. april fortsatt der. Det søkes derfor ikke om fellingskvote for 2024 i Finnsjøfjellet.

Rondane sør

Bestanden av vinterdyr har økt jevnt fra bunnårene 2014-2016, og med en forsiktig avskyting er en nå kommet over bestandsmålet (2300 vinterdyr). Ved minimumstillingene vinteren 2023 ble det telt 2446 dyr (figur 5). I 2024 var dette økt ytterligere til 2.460 dyr.

Figur 5. Bestandsutviklingen i Rondane Sør 2012-2023. Kvoteønske for 2023 markert med gult.

Utvalget mener man må være forsiktig med å redusere bestanden for raskt ned til bestandsmålet, men at kvoten allikevel må kunne økes noe. Utvalget søker derfor om en kvote for 2024 på 701 dyr, som er en økning fra fjorårets kvote.

Antall dyr som ble funnet ved minimumstillingene i 2023	2.460 dyr
+ Forventa tilvekst fram til jakta (11%)	271 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	2.731 dyr
-Jaktuttak $701 \times 0,5^1 =$	350 dyr
Stamme etter jakt	2.381 dyr

150% felling

Utvalget mener det ikke er ønskelig å høste en for stor andel bukk (jmfør lav andel storbukk i området etter Kvalitetsnormen). Det er også ønskelig å spare eldre og produktive simler for å opprettholde og eventuelt forbedre bestandstilveksten. Kvoteøkningen kommer derfor i hovedsak som kalvekort. Dette med tanke på at kalveavskyting ivaretar en balansert kjønnsfordeling i uttaket, se tabell under.

	2023 kvote		2024 kvote		Endringer 2023-2024	
	Totalt	600	Totalt	700		
Korttype	Prosent	Antall	%	Antall	Endring %	Endring i antall dyr
Fri Bukk	10 %	60	8 %	56	-2 %	-4
BU50	28 %	165	25.5 %	178.5	-2 %	14
FU50	18 %	105	16.5 %	115.5	-1 %	11
Kalv	45 %	270	50 %	350	5 %	80
Sum	100 %	600	100 %	700		100

VURDERING

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for et jaktuttak til stede.

I Rondane Sør er antall vinterdyr over bestandsmålet, etter en planlagt, gradvis økning de siste årene. Det er derfor grunnlag for en kvote på 701 dyr som omsøkt.

Det er positivt og riktig at det ikke tillates jakt i Finnsjøfjellet i 2024.

FORSLAG TIL VEDTAK

Rondane sør villreinutvalg tildeles fellingskvoter for:

Rondane sør, Finnsjøfjellet unntatt: 701 frie dyr

NEMNDAS BEHANDLING

Ingen merknader.

VEDTAK

Rondane sør villreinutvalg tildeles fellingskvoter for:

Rondane sør, Finnsjøfjellet unntatt: 701 frie dyr

Vedtaket var enstemmig.

2024/23 FORDELING AV TILTAKSMIDLER 2024

SAKSOPPLYSNINGER

Tiltaksmidlene består av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler for Rondane Sør, Rondane nord og Sørnkletten for 2023, i alt kr. 153.840. Midlene er utlyst via mail til de tre villreinutvalgene, jfr. sak 2024/9.

Følgende søknader er registrert:

Søker	Tiltak	Kostnad prosjekter	Totalt søknadsbeløp
Rondane sør villreinutvalg	- Tellinger (min., kalv, struktur) - Reg. av trekk og arealbruk Fampen - Oppfølging av GPS-dyr - Overvåking fotråte og helse generelt	100.000	70.000
Villreinutvalget for Rondane nord	-Minimums- og strukturtellinger - Registrering av kalvingsområder og tilstedeværelse i felt under villreinkalvinga	185.000	«Deler av kostnadene»
Sølnkletten Villreinområde	- Strukturtellinger - Minimums- og totaltellinger - Kjeveinnsamling og analyse - Ekstraarbeid skrantesyke	112.000	60.000
Norman-prosjektet	-Registreringer i Gråhø/Tjønnseterfjellet (Nord- og Sør-Fron) - Registreringer ved Veslefjellet/Kuva/ Hardbakken(Dovre)	95.000	3.000

VURDERING

Alle søknadene ligger innenfor rammene av utlysingen (tiltak som: 1. Styrker forvaltningen av villreinstammen/ 2. Fremmer befolkningens forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene, særlig overfor barn og unge/ 3. Følger opp Regional plan for Rondane og Sølnkletten/ 4. Styrker kunnskapen om artes arealbruk i nåtid og fortid)

Hoveddelen av midlene har tidligere vært gitt til bestandsforvaltning og overvåking, dvs. utvalgenes arbeid. Praksis har vært å fordele tiltaksmidlene mellom de tre områdene i forhold til det som er tilbakeført av fellingsavgiftsmidler. Tiltaksmidlene de siste årene har utgjort:

2020: 167.076 kr.

2021: 140.548 kr.

2022: 134.400 kr.

2023: 145.940 kr.

Siden tiltaksmidlene avhenger av fellingsavgiftene, varierer den årlige tildelingen relativt mye. Når bestandstellingene viser redusert bestand i forhold til forventet antall dyr og utvalgene er ansvarlige og foreslår reduserte kvoter, medfører dette samtidig at potten med tiltaksmidler påfølgende år blir mindre. Overvåkingsbehovet reduseres imidlertid ikke, en hadde nær sagt tvert imot. I år der totalpotten av tiltaksmidler er liten, er det derfor vanskelig å prioritere andre søknader enn søknader om overvåking, siden bestandstellingene er helt nødvendige for en ansvarlig forvaltning.

Utenom villreinutvalgenes søknader er det kommet inn en søknad fra «Normann-prosjektet» om å videreføre registreringene av villreinenens arealbruk i Gråhø/Tjønnseterfjellet (Nord- og Sør-Fron) og ved Veslefjellet/Kuva/ Hardbakken (Dovre). «Normann-prosjektet» er en videreføring av registreringer tidligere år, og supplerer det pågående FOU-prosjektet for Rondane med GPS-merka simler ved at en får oversikt over bukkene sin arealbruk. Villreinnemnda er søkt om i alt 9.000 kr. for 2022-2024. Prosjektet har en totalkostnad på 285.000 for de tre årene samla sett. Prosjektet har brakt fram nyttig kunnskap bl.a. for nemndas saksbehandling, og det er viktig å følge utviklingen i villreinenens bruk av de områdene som inngår. Det anbefales derfor at søknaden

innvilges også for 2024.

Dersom en holder midler til «Norman-prosjektet» utenfor, foreslås det at det resterende beløpet, kr. 150.840, fordeles i forhold til det som er tilbakeført av fellingsavgiftsmidler. Fordelingen blir da som følger:

- Rondane N: 26.16% = 39.455 kr.
- Rondane S: 47.48% = 71.615 kr.
- Sølnkletten: 26.37% = 39.770 kr.

FORSLAG TIL VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2024 tildeles som følger:

Rondane sør villreinutvalg	71.615 kr.
Villreinutvalget for Rondane nord	39.455 kr.
Sølnkletten Villreinområde	39.770 kr.
«Norman-prosjektet»	3.000 kr.
SUM	153.840 kr.

NEMNDAS BEHANDLING

Det hadde vært sterkt ønskelig med mer midler til folkeopplysning og kunnskapsformidling til skoleklasser. Norsk Villreinsenter Nord gjør imidlertid en god jobb mot skoleklasser.

VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2024 tildeles som følger:

Rondane sør villreinutvalg	71.615 kr.
Villreinutvalget for Rondane nord	39.455 kr.
Sølnkletten Villreinområde	39.770 kr.
«Norman-prosjektet»	3.000 kr.
SUM	153.840 kr.

Vedtaket var enstemmig.

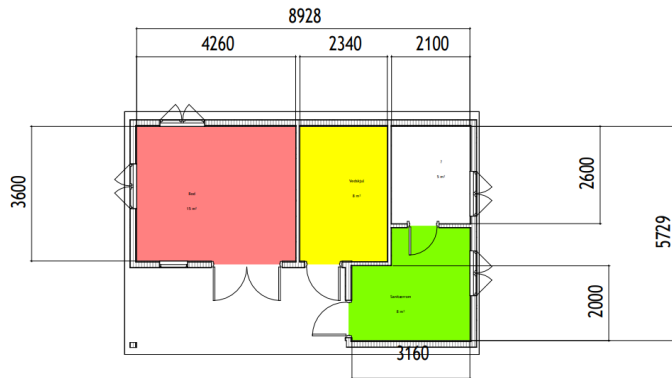
2024/24 STOR-ELVDAL – RIVING OG GJENOPPFØRING AV UTHUS

SAKSOPPLYSNINGER

Stor-Elvdal kommune har mottatt søknad om å rive et eksisterende uthus og oppføre et nytt til erstatning. Eksisterende uthus har et bruksareal på 21 m², nytt uthus har et bruksareal på 36 m². [Gjeldende kommuneplan](#) har bestemmelser om at «i områder hvor det ikke foreligger vedtatte bebyggelsesplaner eller reguleringsplaner: På tomter der det ligger til rette for det, kan det oppføres inntil 3 bygg. Hvor hovedhytte kan være på opptil 100 m², anneks opptil 30 m² og **uthus opptil 20 m²**» (min utheving).

Bygningsmassen på eiendommen består i tillegg av en hytte på 53 m² BRA. Samlet BRA for eiendommen vil med omsøkt utvidelse økes fra 77 til 91 m² BRA

Eiendommen er veiløs, og det argumenteres for at det er behov for et stort uthus. Kommunen skriver i sin oversendelse at «Det har vært lang tradisjon i kommunen at disse hyttene skal kjøre inn nødvendig utstyr og proviant vinterstid da dette er mer skånsomt med tanke på spor i terrenget og villreinhensyn». Søker viser også til at fritidseiendommen er ikke tilknyttet strømmettet, og at en for å kunne drive verktøy og lade batterier er avhengig av aggregat. Arealdelen setter krav om lydisolering av aggregat. Med nåværende bygningsmasse er det ikke mulig å få isolert aggregatet uten nybygg.

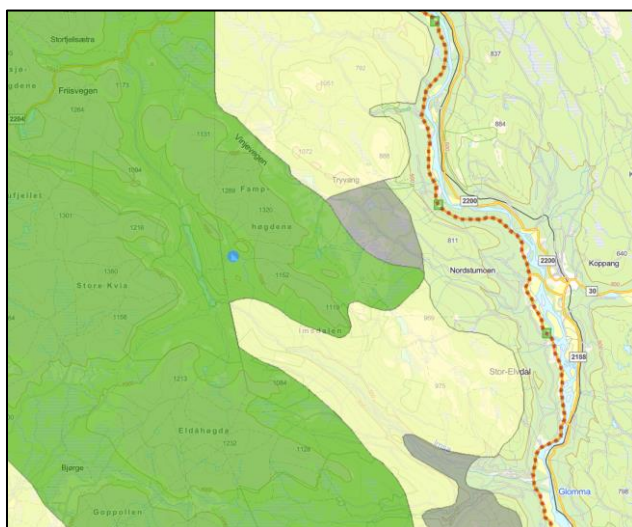
Figur 6 Plantegning fra søknaden.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Eiendommen ligger i nasjonalt villreinområde (mørkegrønt område) i regionalplanen.

Retningslinjene for planen sier bl.a. at:

- Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås.
- Det kan vurderes tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulert felt. Søknader behandles som dispensasjon uansett størrelse på tiltaket, og det må foretas en konkret vurdering av hva som kan tillates innenfor rammen ut fra hensyn til villrein, bebyggelsens synbarhet og beliggenhet (snaufjell/skog), terreng, nærhet til vann og vassdrag og tilpasning til omkringliggende bebyggelse.

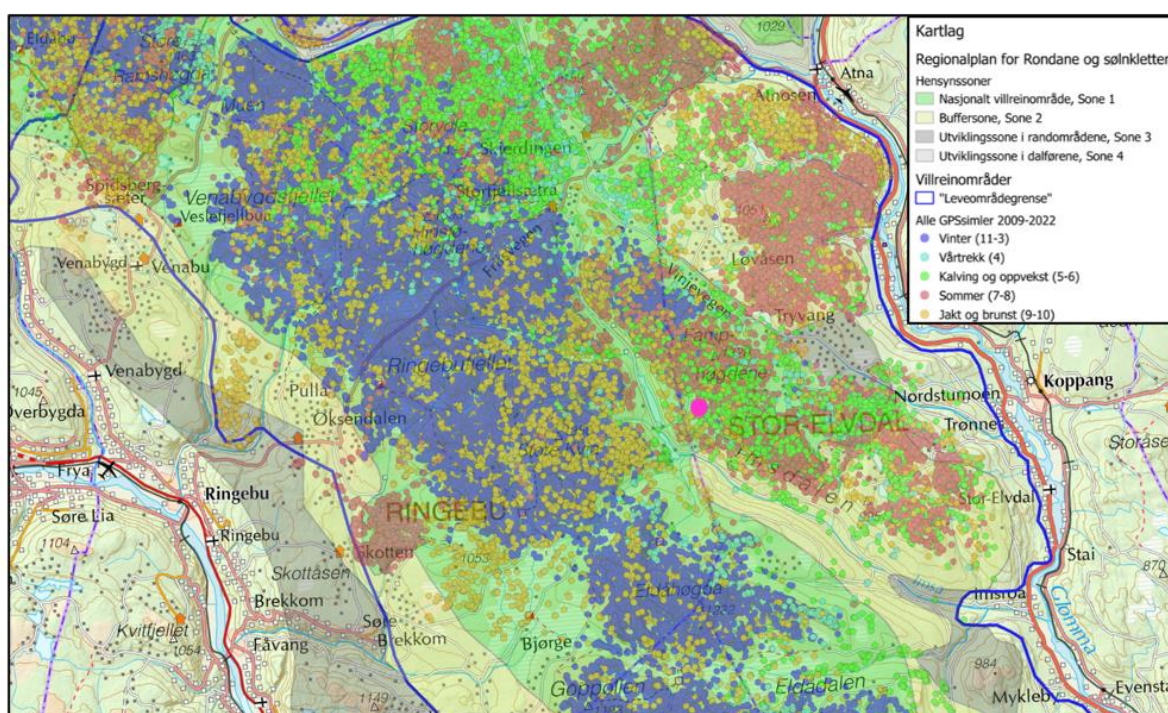
Figur 7 Blå prikk viser plassering av eiendommen i forhold til soner i regional plan for Rondane-Sølnkletten og Hemmeldalen naturreservat

Villreins arealbruk

Etter at regionalplanen for Rondane-Sølnkletten ble godkjent er det gjennomført en kunnskapskartlegging for området ([NINA Rapport 1300](#), 2016). Rapporten peker på at de siste årene (dvs. før 2016) har det trukket 200-600 rein ut i Fampen-området på våren. Hovedtyngden har vært gevirbærende simler som trekker til kalvingsområdene. Området er med andre ord viktig for hele stammen i Rondane Sør.

I kunnskapsgrunnlaget for klassifisering etter kvalitetsnormen for villrein, inngår Fampen i både kalvings- og oppvekstområdet, sommerbeiteområdet og vinterbeiteområdet for villreinen i Rondane Sør ([Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Rondane \(arcgis.com\)](#)).

Posisjoner fra GPS-merka dyr bekrefter villreins store bruk av Fampen-området (se figur 8).

Figur 8 GPS-posisjoner merka simler 2009-2022. Lilla prikk viser omtrentlig plassering av eiendommen

Statlige rammer og mål

IUCN satte i 2016 villreinen på [den globale rødlista](#) for truede arter, som følge av en global tilbakegang på om lag 40 % siste 21-27 år. I november 2021 ble villreinen plassert også på [den norske rødlista](#) i kategorien «Nær truet». Nasjonale myndigheter har derfor økt fokuset på å ivareta villreinen og dens leveområder de siste årene, gjennom bl.a. utarbeiding av en Stortingsmelding om villrein og fastsetting av en [kvalitetsnorm for villrein](#).

Ved klassifiseringen av de nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen for villrein, ble Rondane [klassifisert som rød](#) (dårlig kvalitet). For disse områdene skal det utarbeides tiltaksplaner for å bedre tilstanden. Et [villreinfaglig innspill](#) er utarbeidet for Rondane. Det er Klima- og miljødepartementet som endelig skal fastsette tiltaksplanene, etter alminnelig høring og i samråd med andre sektordepartementer.

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i heile landet. Fylkeskommunene og

kommunene skal følge opp de nasjonale forventningene i planstrategier og planer. Forventningene skal også legges til grunn av statlige myndigheter når de medvirker i planleggingen. I «[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#)» heter det bl.a.:

Villreinen er en viktig del av norsk natur og kultur. Nesten hele den europeiske bestanden lever i Norge, og vi har derfor et særlig forvaltningsansvar for arten. Villreinen er nå klassifisert som nær truet i den nasjonale rødlista. 6 av de 10 nasjonale villreinområdene er vurdert å ha dårlig kvalitet, og ingen av områdene er vurdert å ha god kvalitet. Det er derfor nødvendig med effektive og målrettede tiltak for å sikre villreinen og villreinens leveområder. Det er viktig at fylkeskommunene og kommunene legger stor vekt på resultatene fra klassifiseringen av villreinområdene og arbeider aktivt for å oppnå kvalitetsmålene for de nasjonale villreinområdene. De regionale planene for fjellområdene med villrein er et viktig verktøy for å få til dette.

Stortingsmelding 18 (2023-2024) Ein forbetra tilstand for villrein

En helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfjellet er ett av fem strategiske områder for å bedre tilstanden i norske villreinområder. Det skal være en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse.

VURDERING

Å rive et eksisterende bygg og bygge et nytt er juridisk sett å betrakte som et nybygg. I nasjonalt villreinområde sier retningslinjene for Regional Plan at ny utbygging skal unngås. Villreinemnda har imidlertid i tilsvarende saker akseptert at gamle bygg kan erstattes med bygg av samme størrelse og funksjon. Her søkes det imidlertid om å øke uthus-arealet vesentlig.

Kommunens mulighet for å innvilge dispensasjon fra gjeldende planer er [Plan- og bygningslova §19-2](#). Loven setter noen begrensninger for kommunens muligheter til å innvilge dispensasjon:

- Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.
- Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene.

Eiendommen det her gjelder ligger langt inne i nasjonalt villreinområde, i et område som er svært viktig for villreinstammen i Rondane Sør. Å øke størrelsen på eksisterende bygg her, vurderes å være i strid med både statlige og regionale rammer og mål, se foran. Villreinen er en viktig regional og nasjonal interesse, og før en tiltaksplan for villrein i Rondane er godkjent, tilsier nasjonale rammer og mål at kommunene bør en restriktiv linje i forhold til utvidelser av bruksareal på fritidseiendommer både i og nær nasjonalt villreinområde. Grunnlaget for å innvilge dispensasjon vurderes derfor å ikke være tilstede.

Når det gjelder fordeler ved å gi dispensasjon vs. ulempene, så må det settes spørsmålstegn ved behovet for et uthus på 36 m². Dette er 80% større enn det kommunen selv har satt som grense i bestemmelsene til kommuneplanen.

Det vises til at det ikke er strøm i området og at det derfor er nødvendig med aggregat som må bygges inn i isolert rom. Kapasiteten på solcelleanlegg er i stadig utvikling. Med spenningsomformer (inverter) er det nå fullt mulig å benytte solcellestrøm sommerstid til å lade elektriske verktøy som bordsag, høvel og drill. Dersom det skulle være behov for et aggregat i byggeperioden, bør det heller søkes om dispensasjon for å drive et aggregat i selve byggeperioden.

Det er uansett i denne saken ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. En enkelt eiers interesse i å bygge normalt vil ha begrenset vekt i forhold til mer generelle arealdisponeringshensyn ([Dispensasjon til oppføring av hytte i randområdet for villrein - Sivilombudet](#), [Revidert rundskriv om dispensasjon | Statsforvalteren i Innlandet](#)). Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak vil ha i Rondane villreinområde, og mulige samla konsekvenser for villreinen. Heller ikke det andre vilkåret i Pbl §19-2 for å kunne gi dispensasjon er dermed tilstede.

FORSLAG TIL VEDTAK

Før en tiltaksplan for villrein i Rondane er godkjent, tilsier nasjonale rammer og mål at kommunene bør en restriktiv linje i forhold til utvidelser av bruksareal på fritidseiendommer både i og nær nasjonalt villreinområde.

Villreinnemnda mener at søknaden om å utvide uthuset fra 21 til 36 m² BRA ikke er i tråd med statlige og regionale rammer og mål.

Det er i denne saken heller ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak vil ha i Rondane villreinområde, og mulige samla konsekvenser for villreinen.

Vilkårene for å innvilge dispensasjon er etter Villreinnemndas vurdering derfor ikke til stede. Nemnda vil imidlertid ikke motsette seg at nåværende uthus rives og erstattes med et nytt bygg med samme størrelse og funksjon. Det må da settes vilkår om at transport og bygging skal skje utenom villreinens kalvings- og oppvekstperiode. Det bør settes vilkår om at uthuset ikke skal vinterisoleres eller ha pipe.

NEMNDAS BEHANDLING

Det ble bemerket at det var et svært stort uthus og med mange vinduer.

Stor-Elvdal har en gammel kommuneplan, som har vært planlagt revidert lenge.

Det ble stilt spørsmål om det trengs pipe i et rom med aggregat, men et eksosrør eller en lufteluke er tilstrekkelig.

Dette er et område der villreinen blir berørt av tiltak.

VEDTAK

Før en tiltaksplan for villrein i Rondane er godkjent, tilsier nasjonale rammer og mål at kommunene bør en restriktiv linje i forhold til utvidelser av bruksareal på fritidseiendommer både i og nær nasjonalt villreinområde.

Villreinnemnda mener at søknaden om å utvide uthuset fra 21 til 36 m² BRA ikke er i tråd med statlige og regionale rammer og mål.

Det er i denne saken heller ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak vil ha i Rondane villreinområde, og mulige samla konsekvenser for villreinen.

Vilkårene for å innvilge dispensasjon er etter Villreinnemndas vurdering derfor ikke til stede. Nemnda vil imidlertid ikke motsette seg at nåværende uthus rives og erstattes med et nytt bygg

med samme størrelse og funksjon. Det må da settes vilkår om at transport og bygging skal skje utenom villreinens kalvings- og oppvekstperiode. Det bør settes vilkår om at uthuset ikke skal vinterisolereres eller ha pipe.

Vedtaket var enstemmig.

2024/25 FOLLDAL – PLANSTRATEGI 2024-2027 OG PLANPROGRAM FOR REVISJON AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL

SAKSOPPLYSNINGER

Folldal kommune har sendt forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for revidering av kommuneplanens arealdel på høring. For planstrategien ønskes det «spesielt innspill på planlagt planarbeid regionalt og i nabokommuner som kan ha betydning for Folldal kommunes planarbeid». For planprogrammet for revidering av kommuneplanens arealdel «ønskes tilbakemelding på organisering av planarbeidet, da særlig foreslåtte fokusområder, og opplegget for medvirkning. Det er også mulig å komme med innspill til selve planen».

Utdrag fra Planstrategi 2024-2027

Hele høringsdokumentet ligger her: [Planstrategi 2024-2027 for Folldal kommune \(framsikt.net\)](https://framsikt.net)

Kap 4. 4 Utviklingstrekk og utfordringer - kunnskapsgrunnlaget

Folldal kommune har store arealer med fjellområder, seterdaler og seterområder, vernet natur og har arealer innenfor tre villreinområder. Totalt er 42% av kommunens areal innlemmet i verneområder og villreinområdet utgjør 81% av kommunens totale areal.

...

Gjeldende kommuneplanens arealdel har 2182 dekar med områder avsatt til fritidsbebyggelse, men der det ennå ikke er utarbeida reguleringsplaner....

....

Prognosen for Folldal kommune viser en utvikling med et synkende innbyggertall og endring av sammensetningen i befolkningen.....antall i yrkesaktiv alder vil reduseres i de neste 5 årene med 5%, fra 846 stk i 2024 til 807 stk i 2029 dersom prognosen slår til..... Samtidig som det planlegges for et synkende innbyggertall vil det være viktig å tilrettelegge for tiltak som kan opprettholde antall innbyggere.

....

Reiseliv og turisme:

Utvikle og markedsføre Folldal som et reisemål for stilleturisme, med fokus på naturopplevelser, friluftsliv, og bærekraftige aktiviteter.

Stimulere til etablering av overnattingssteder og turistfasiliteter som er tilpasset stilleturisme.

Tilrettelegge for guidede turer og arrangementer som fremmer ro, ettertanke og kontakt med naturen.

Arealdelen til gjeldende kommuneplan ble vedtatt 14.02.2019. «De fleste av dispensasjonene gitt til gjeldende arealdel omfatter tiltak på eller i tilknytning til eksisterende fritidsbebyggelse innenfor LNFR-området og hensynssoner, og det er spredt utover kommunens areal. Generelt er det hensiktsmessig at slike saker behandles som dispensasjon slik at særlige hensyn blir vurdert i den enkelte sak».

Kommunens arealstrategi ble vedtatt 07.09.2023 og er en del av kommuneplanens samfunnsdel (sak [2022/8](#) i Villreinnemnda). Arealstrategien skal følges opp i kommuneplanens arealdel. Arealstrategien har bl.a. følgende mål:

- *Ta vare på villreinen og sårbar natur.* Dette målet skal nås gjennom at nye områder for bebyggelse skal etableres i tilknytning til eksisterende infrastruktur.
- *Ha hytteutbygging på naturens premisser.* Strategiene for å nå dette målet er å ikke ha større reserve av planlagte hytteområder i Kommuneplanens arealdel enn det er behov for, og ikke tillate ny spredt fritidsbebyggelse.

Kommunen har 534 fritidsboliger totalt. Planreserven var pr. 1.1.24 på 279 tomter avsatt i reguleringsplan og 2182 dekar avsatt til fritidsformål i gjeldende kommuneplan som ennå ikke er regulert. Fra 2017 til 2024 er det bygd eller fradelt i gj.sn. 2,1 fritidsboliger/tomter pr. år. «*Legges samme utbyggingsfart til grunn, har kommunen ledige regulerte hyttetomter for 130 år! Sammen med de uregulerte områdene avsatt til fritidsformål, har kommunen en langt større hyttereserve enn det er behov*».

Kommunen skriver at det ved revidering av kommuneplanens arealdel bl.a. er behov for å redusere kommunens hyttereserver ved en gjennomgang av ubebygde områder avsatt til fritidsbebyggelse i kommunens arealplaner (såkalt «planvask»).

Folldal har en kommunedelplan for kulturbygg, idrett og fysisk aktivitet (2016 – 2024). Denne inkluderer en egen sti- og løypeplan. Det foreslås at revisjon av kommunedelplanen utsettes til tiltaksplanene for villrein er vedtatt.

Planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel

Revisjonen skal omfatte fem hovedområder, inkludert «Naturmangfold og jordvern». Revisjonen skal omfatte en reduksjon av kommunens hyttereserver. I tillegg skal planen vurdere lokalisering og avgrensing av avsatte områder for ny bebyggelse med hensyn til naturmangfold og jordvern.

I konsekvensutredningen for denne arealplanen må det spesielt tas hensyn til bl.a. leveområdet for villrein. I tillegg til å vurdere det enkelte forslaget til endringer, skal den totale belastningen på villreinområdene av alle endringsforslagene vurderes.

VURDERING

Folldal kommune har et omfattende planverk, og praksis/ambisjoner om jevnlig rullering av planene. Planstrategien og planprogrammet følger opp målsettingene om ivaretaking av villreinens leveområder både fra gjeldende arealdel og samfunnsdel i kommuneplanen. Dette er svært positivt. Vi vil her særlig trekke fram at kommunen ved revisjon av kommuneplanens arealdel vil foreta en såkalt «planvask» med mål om å redusere tomtereserven for fritidshus.

5.april ble Stortingsmeldinga om villrein framlagt [Meld. St. 18 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#). Denne bør nevnes under nasjonale forventninger.

Når det gjelder dispensasjoner for påbygg av eksisterende fritidsboliger skriver kommunen at «*Generelt er det hensiktsmessig at slike saker behandles som dispensasjon slik at særlige hensyn blir vurdert i den enkelte sak*». Dette er imidlertid ikke i tråd med Naturmangfoldlovas §10 om å vurdere samla belastning av tiltak, også framtidige. Det er heller ikke i tråd med retningslinjene for buffersona i regional plan for Rondane og Sølknletten:

«Lokale rammer for bebyggelsen må konkret vurderes i den enkelte buffersone og fastsettes ut fra hensyn til villrein, bebyggelsens synbarhet og beliggenhet (snaufjell/skog), terreng, nærhet til vann og vassdrag og tilpasning til omkringliggende bebyggelse. Kommunene anbefales (gjennom revidering av kommuneplanens arealdel) å utarbeide særskilte bestemmelser for buffersonene».

Med få hytter totalt utenfor regulerte områder og med få dispensasjonssøknader i året, ser vi at det kan bli en uforholdsmessig stor jobb å utarbeide slike retningslinjer. Det er imidlertid viktig at kommunen også i dispensasjonssaker foretar en samla vurdering av potensiell utbygging av alle fritidshus.

FORSLAG TIL VEDTAK

Planstrategien og planprogrammet følger opp målsettingene om ivaretaking av villreinens leveområder både fra gjeldende arealdel og samfunnsdel i kommuneplanen. Dette er svært positivt. Villreinnemnda vil her særlig trekke fram at kommunen ved revisjon av kommuneplanens arealdel vil foreta en såkalt «planvask» med mål om å redusere tomtereserven for fritidshus.

Det er viktig at kommunen i dispensasjonssaker foretar en samla vurdering av potensiell utbygging av alle fritidshus, jfr. Naturmangfoldlovas §10.

NEMNDAS BEHANDLING

Det er svært positivt at kommunen vil foreta en «planvask» med sikte på å redusere antall tomter for fritidsbebyggelse. Dette er et eksempel til etterfølgelse for andre kommuner.

VEDTAK

Planstrategien og planprogrammet følger opp målsettingene om ivaretaking av villreinens leveområder både fra gjeldende arealdel og samfunnsdel i kommuneplanen. Dette er svært positivt. Villreinnemnda vil her særlig trekke fram at kommunen ved revisjon av kommuneplanens arealdel vil foreta en såkalt «planvask» med mål om å redusere tomtereserven for fritidshus.

Det er viktig at kommunen i dispensasjonssaker foretar en samla vurdering av potensiell utbygging av alle fritidshus, jfr. Naturmangfoldlovas §10.

Vedtaket var enstemmig.

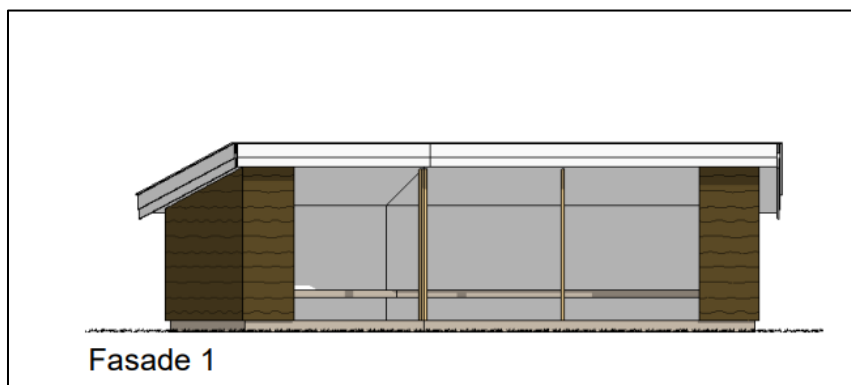
2024/26 ÅMOT – BYGGING AV GAPAHUK

SAKSOPPLYSNINGER

Åmot kommune har mottatt søknad om oppføring av en gapahuk på 24 m² BYA i Åmot Vestfjell (se figur 9). Gapahuken er tenkt plassert ved en populær preparert skiløype. Lokalt kalles plassen for Cognachaugen og er et ofte besøkt turmål/rasteplass for barnefamilier etc. I vinter- og påskeferier plasseres en vogn der, der Norsk folkehjelp bedriver vaffelsalg.

Søker viser til at tiltaket kun blir brukt vinterstid og at destinasjonen verken er et egnet eller ønsket turmål på barmark. Området er myrlendt, er ikke tilknyttet noe stinettverk, og tilbyr ikke utsikt eller andre kvaliteter som fremstår attraktive på barmark. Kommunen viser imidlertid i saksinnstillingen til at:

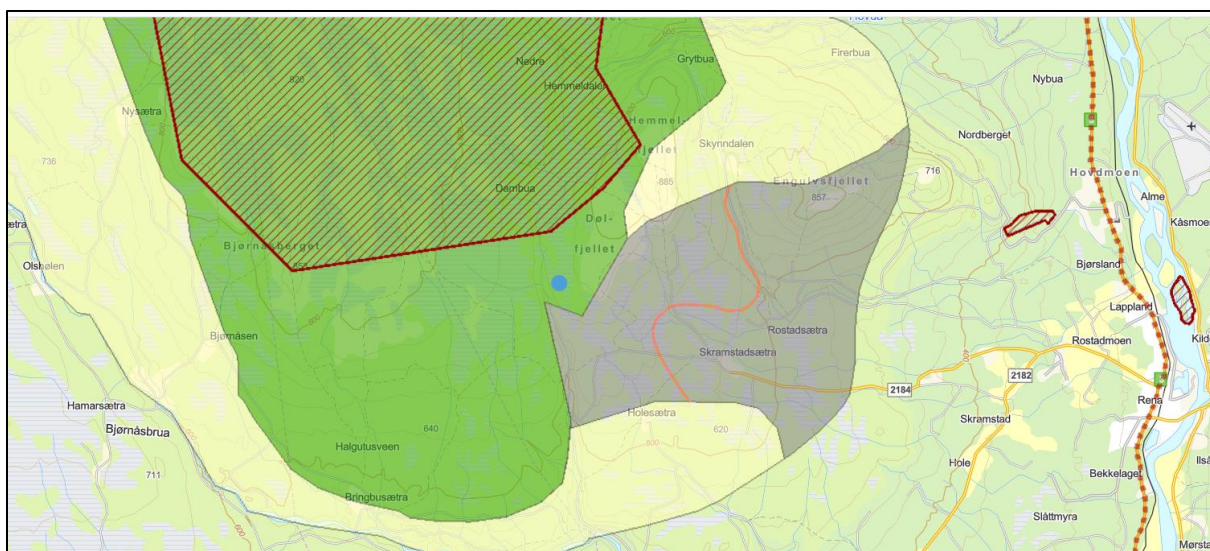
«Kommunen ser at tiltaket er positivt for å fremme fysisk aktivitet og trivsel i kommunen, men opplever plasseringen som noe problematisk med hensyn til kanalisering av ferdsel inn mot naturreservatet. En gapahuk er et permanent tiltak som er tilgjengelig året rundt. I området er det vanligvis skiføre til begynnelsen av mai... Kommunen ser at en annen plassering ville være mer hensiktsmessig med hensyn til kanalisering av ferdsel».

Figur 9 Tegning av gapahuken fra byggesøknaden

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Gapahuken er tenkt plassert inne i nasjonalt villreinområde (mørkegrønn sone). Retningslinjene for planen sier bl.a. at «Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås», og «Det bør legges til rette for gode muligheter for friluftsliv og natur- og kulturbaserte aktiviteter og opplevelser **utenfor** nasjonalt villreinområde for å styre aktiviteter bort fra mer sårbare områder. Innenfor nasjonalt villreinområde bør det legges særskilt vekt på å vurdere tiltak og aktiviteter i forhold til villreinens områdebruk og sårbarhet til ulike tider av året» (min utheving).

Figur 10 Blå prikk viser omtrentlig plassering av gapahuken i forhold til soner i regional plan for Rondane-Sølnkletten og Hemmeldalen naturreservat

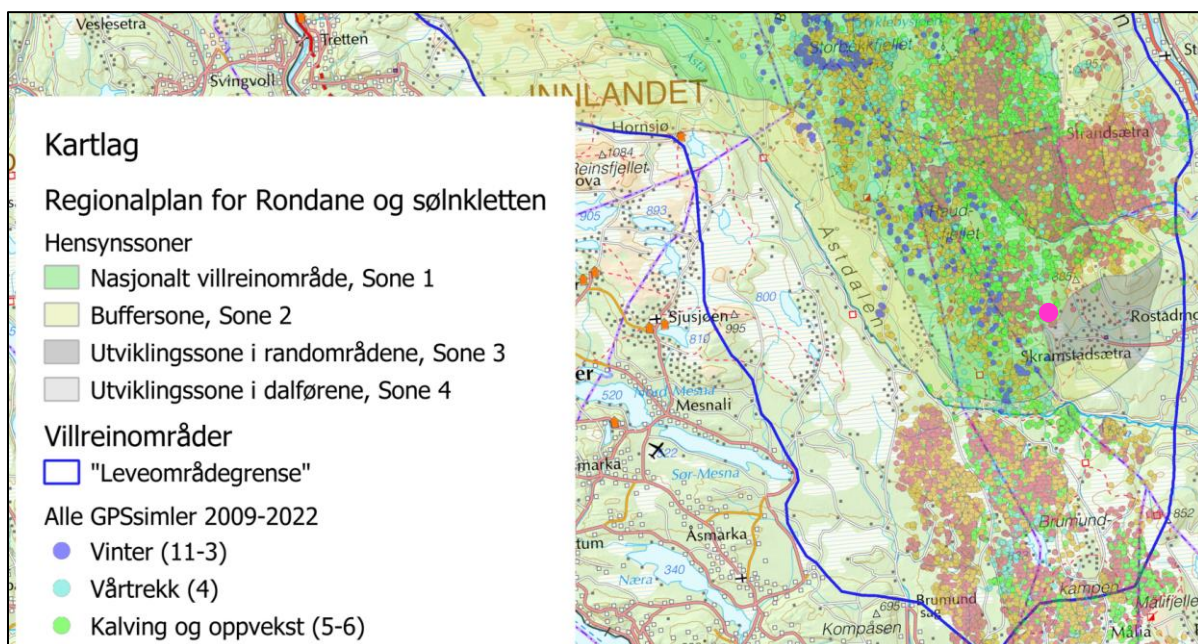
Stortingsmelding 18 (2023-2024) Ein forbetra tilstand for villrein

En helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villrein fjellet er ett av fem strategiske områder for å bedre tilstanden i norske villreinområder. Det skal være en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse.

Villreinens arealbruk

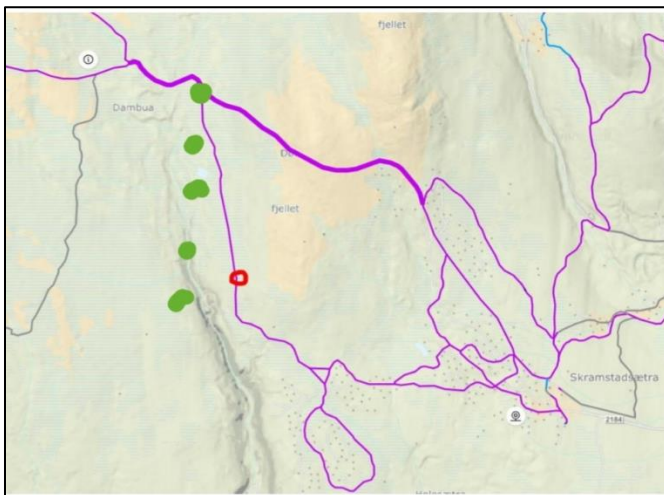
Villreinen i Rondane Sør har en dynamisk arealbruk. Stammen bruker sommerstid skog- og myrområder helt ned mot Brumunddal, men de vinterstid trekker lenger nordover.

«De store skog- og myrområdene sørøst for Myklebysjøen er svært viktige vår- og sommerbeiteområder for villreinen. Noe av forklaringen er trolig at disse våte områdene, i mangel av virkelige høyfjellområder, gir en viss beskyttelse mot insektplagen. Kombinasjonen av tilgang på store, sammenhengende naturområder som dekker villreinens økologiske krav og fravær av større tekniske inngrep og forstyrrelser, gjør disse arealene til sentrale leveområder for villreinstammen i Rondane Sør. Kalvingslandet for villreinen i Rondane Sør ligger også innenfor naturreservatet i myr- og fjellterreng sør og sørøst for Myklebysjøen» (fra «[Forvaltningsplan for Hemmeldalen](#)» 2011)

Figur 11 GPS-posisjoner merka simler 2009-2022. Lilla prikk viser omtrentlig plassering av gapahuken

Lokalkjente opplyser at det ofte er sett reinsdyr på siste skiføret langs grønnstiplet linje, se figur 12, nær trekkruta til områdene sør for Åsta.

Figur 12 Kartillustrasjon hentet fra skisportet.no og som viser plassering i tilknytning til eksisterende løypenett

VURDERING

Vinterstid er det bare unntaksvis rein i området, slik at en gapahuk vil være uproblematisk på denne tida av året. På våren er det imidlertid en fare for forstyrrelser av sesongtrekket sørover til Hedmarksvidda. I 2024 krysset GPS-merka rein over Åsta allerede 10.april.

I følge lokalkjente går det også en liten sti til området. Med mange hytter i området ved Skramstadsetra er det stor sannsynlighet for at gapahuken vil bli et turmål også på sommerstid, til et område med ellers lite tilrettelegging/inngrep.

Som det framgår av kommunens oversendelse, er det mobil servering på denne plassen i vinterferien og i påska. I høysesong er det også servering på Dambua (langs Birkebeinerløypa, 2-3 km lengre unna, i luftlinje). Det finnes derfor et etablert serveringstilbud som bør dekke behovet. Det synes derfor ikke å foreligge tungtveiende fordeler for å innvilge dispensasjon.

Potensialet for forstyrrelser vurderes i denne saken å være mer tungtveiende enn fordelene med å etablere en gapahuk. En dispensasjon vil også være i strid med retningslinjene i Regional plan for Rondane-Sølnkletten og nasjonale signaler i den nye Stortingsmeldinga om friluftsliv.

FORSLAG TIL VEDTAK

Potensialet for forstyrrelser vurderes i denne saken å være mer tungtveiende enn fordelene med å etablere en gapahuk. En dispensasjon vil også være i strid med retningslinjene i Regional plan for Rondane-Sølnkletten og nasjonale signaler i Stortingsmelding 18 (2023-2024) «Ein forbetra tilstand for villrein». Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten mener derfor at grunnlaget for å innvilge dispensasjon ikke er til stede.

Villreinnemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

NEMNDAS BEHANDLING

Gapahuken ligger i ei bakli der snøen går seint, og med muligheter for skigåing tilsvarende lenge. Med trekk for villreinen sørover om våren er plasseringen av gapahuken uheldig. Det er også en sti mellom nærmeste hyttefelt og til «cognachaugen», og med en gapahuk vil ferdselen sannsynligvis øke i sommerhalvåret.

VEDTAK

Potensialet for forstyrrelser vurderes i denne saken å være mer tungtveiende enn fordelene med å etablere en gapahuk. En dispensasjon vil også være i strid med retningslinjene i Regional plan for Rondane-Sølnkletten og nasjonale signaler i Stortingsmelding 18 (2023-2024) «Ein forbetra tilstand for villrein». Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten mener derfor at grunnlaget for å innvilge dispensasjon ikke er til stede.

Villreinnemnda ber om å få kommunens vedtak tilsendt.

Vedtaket var enstemmig.

2024/27 GENETISK VIKTIG ULV PÅ STREIF I RONDANE VILLREINOMRÅDE

SAKSOPPLYSNINGER

Det ble før påske sendt ut informasjon om den genetisk viktige ulven som var på streif gjennom Rondane villreinområde. Etter påske ble ulven flyttet til ulvesona i Våler. Ulven er radiomerka, og det hadde nå i ettertid vært ønskelig og fått en analyse av ulvens ferd gjennom Rondane sett opp mot den GPS-merka villreinen. Dette vil bidra til å øke kunnskapen om forholdet ulv-villrein.

Villreinnemndas rolle i rovviltsaker

Villreinnemnda har som nevnt ikke noe mandat i rovviltforvaltningen. Her er det opprettet egne, politisk styrte rovviltnemnder. Disse nemndene vedtar bl.a. årlige kvoter for uttak, begrunnet i landbruksfaglige hensyn. Men når villreinnemnda skal vurdere tilstanden for villreinen som helhet, er rovvilt av de faktorene som må tas med i vurderingen. Det samme gjelder f.eks. sjukdommer som fotrâte, der villreinnemnda heller ikke har noe direkte mandat.

Saker der slike spørsmål er aktuelle å diskutere for villreinnemnda er f.eks. i høringsaker, som beitebruksplaner (nemnda har hatt noen få av disse på høring tidligere). Det er også viktig at nemnda påpeker kunnskapsbehov om villrein og rovvilt som den ser ikke er dekket, og generelt spiller inn hensynet til villrein i rovviltforvaltningen.

Kunnskapen om rovvilts betydning for villreinen er begrenset

I arbeidet med kvalitetsnormen for villrein ble det kunnskapsstatusen for villreinen og påvirkningsfaktorer på villreinbestandene oppsummert

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M869/M869.pdf>

Effekter av store rovdyr og jakt var av de faktorer som ble gjennomgått (kapittel 3.3). Her står det bl.a.:

«Store rovdyr og jegere har ulike seleksjonskriterier når dyr høstes fra en hjorteviltbestand. Mens rovdyras valg er basert på biologiske rammer er jegerens utvalg i stor grad basert på kulturell påvirkning. Fellesnevneren er at begge «predatorene» har reell påvirkningskraft på hjortedyras bestandssammensetning og -dynamikk. Det er derimot vesentlige hull i kunnskapen om i hvilken grad jegerens seleksjon skaper langsiktige konsekvenser for viktige egenskaper som f.eks. kroppsvekt,

produktivitet og gevirutvikling. Vi mangler også studier av effekter av tilstedeværelse av store rovdyr på helheten i fjelløkosystemet»

«Det er liten tvil om at en funksjonell ulvebestand kan ha en betydelig effekt på bestander av villrein»....

«Det er sannsynlig at jerven, som skifter mellom å være åtseleter og predator (fakultativ predator Andrén mfl. 2011, Mattisson mfl. 2011a), i større grad tar ut svake individer og kalver. Predasjonen er dermed rettet mot de gruppene i reinbestanden med størst naturlig dødelighet. I større reinbestander vil jerven derfor sannsynligvis ha en mindre effekt på bestandsveksten til villrein, siden predasjonen i liten grad øker den totale dødeligheten (Tveraa mfl. 2014). I villreinområder med små bestander kan derimot selv et mindre predasjonstap av individer ha betydelige effekter for den totale tilveksten».

I den nye Stortingsmeldinga om villrein [Meld. St. 18 \(2023–2024\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no) viser regjeringen til at det er behov for økt kunnskap om hvordan både tilstedeværelse og fravær av roviltartene påvirker villreinen i de norske villreinområdene. Regjeringen ønsker å øke denne kunnskapen.

VURDERING

Ulven som streifet gjennom Rondane før/i påska var radiomerket. I og med at det er merket flere villrein i de områdene ulven streifet gjennom, har en her en sjelden mulighet til å vurdere hvordan bevegelsesmønsteret til ulven har vært i forhold til villreinen. Dette suppleres med evt. kjennskap til flokker uten GPS-merka villrein.

Sekretær i Rondane Sør Villreinutvalg, Hans-Petter Ruud, har tilgang til GPS-data for villrein, og kompetanse og tekniske muligheter for analyse av dataene. En analyse forutsetter imidlertid at GPS-data for den streifende ulven blir gjort tilgjengelig med et så begrenset tidsintervall som mulig for ulveposisjonene.

Det foreslås derfor at Villreinnemnda sender en forespørsel til Miljødirektoratet om utlevering av GPS-data for den streifende ulvens ferd gjennom Rondane. Dersom dette ikke kan imøtekommes, bør nemnda be om at Miljødirektoratet eller en forskningsinstitusjon foretar analysene.

FORSLAG TIL VEDTAK

For å øke kunnskapen om ulv og villrein sender Villreinnemnda for Rondane-Sølnkletten forespørsel til Miljødirektoratet om utlevering av GPS-data for den streifende ulvens ferd gjennom Rondane, for analyse av sekretæren i Rondane Sør Villreinutvalg. Dersom dette ikke kan imøtekommes, ber nemnda om at en Miljødirektoratet selv eller en forskningsinstitusjon foretar analysene.

Sekretæren utformer et brev som undertegnes av leder av nemnda.

NEMNDAS BEHANDLING

Medlem i nemnda fra Stor-Elvdal i forrige periode, Ane Eriksen Hamilton, har i jobben ved Evenstad arbeidet med GPS-merking av ulv. Er det erfaringer å hente fra dette arbeidet?

Det ble også stilt spørsmål om det finnes GPS-merkede jerv, slik at det er mulig å sammenligne jervens områdebruk mot den GPS-merka villreinen. Sekretæren har etterspurt dette hos Statsforvalteren i Innlandet tidligere, men fått som svar at kartfesta data omfatter kjente hi.

Eksisterende data for jervens områdebruk vurderes derfor av rovilforvaltningen å være for grove til å si noe sikkert opp mot villreins arealbruk.

Med et brev som foreslått vil nemnda gi et signal til nasjonale myndigheter om at den følger med på roviltsituasjonen. Dette er viktig.

VEDTAK

For å øke kunnskapen om ulv og villrein sender Villreinnemnda for Rondane-Sølnkletten forespørsel til Miljødirektoratet om utlevering av GPS-data for den streifende ulvens ferd gjennom Rondane, for analyse av sekretæren i Rondane Sør Villreinutvalg. Dersom dette ikke kan imøtekommes, ber nemnda om at en Miljødirektoratet selv eller en forskningsinstitusjon foretar analysene.

Sekretæren utformer et brev som undertegnes av leder av nemnda. Vedtaket var enstemmig.

2024/28 BUDSJETT 2024

SAKSOPPLYSNINGER

For inneværende år søkte nemnda om 700.000 kr. Tildelingen er den samme som for 2023; 650.000 kr. Dvs. at endringer i møte- og reisegodtgjørelse mm. ikke er kompensert.

Budsjett- og arbeidsomfanget må følges fortløpende, og det må vurderes å kutte i arbeidsoppgavene dersom en ser at budsjettet ikke strekker til. I 2023 måtte nemnda innstille all aktivitet i midten av oktober. 2023 var imidlertid et ekstraordinært år, da arbeidet med tiltaksplaner etter kvalitetsnormen krevde en ekstrainsats også fra villreinnemnda (nemndas leder var med i prosjektgruppa som utarbeidet en tilråding til tiltaksplan, og flere nemndsmedlemmer deltok på arbeidsverkstedet i juni).

Det fremmes forslag om samme budsjettfordeling i 2024 som for 2023:

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda vedtar et budsjett for 2024 som følger:

Møter i nemnda (møtegodtgjørelse, reiser, møterom og servering), samt godtgjøring til nemndsmedlemmer som deltar i eksterne utvalg, prosjekter og møter	340.000 kr.
Administrasjonsutgifter: -Sekretærarbeid (Saksbehandling, organisere møter, arbeid i tilknytning til fellingstillatelser og rapportering, sikre god kontakt mellom villreinnemnda og ulike samarbeidsparter både på arealforvaltnings- og bestandsforvaltningssida, sørge for at nemnda er oppdatert på kunnskapssida) - kontorhold til sekretæren - økonomiforvaltning (regnskapsføring, utbetaling av godtgjørelser og tiltaksmidler)	300.000 kr.
Diverse (Innkjøp «Villreinen», medlemskontingent Villreinrådet, mm.)	10.000 kr.
SUM	650.000 kr.

NEMNDAS BEHANDLING

Villreinnemnda for Snøhetta-Knutshø opplever nå samme pågang av høringssaker. De vil sannsynligvis komme i samme situasjon som nemnda for Rondane-Sølnkletten i 2023, at de ikke har midler til drift av nemnda på slutten av året.

Det ble stilt spørsmål om sekretærens stillingsbrøk, og om kontorhold skal dekkes av nemnda. Sekretæren viste til at sekretærarbeidet er en ekstraordinær oppgave for Statsforvalteren, som må kompenseres. Statsforvalteren kompenseres tilsvarende 20-25% stilling med en timesats under fjellstyrenes satser for eksterne oppdragsgivere, men i realiteten har sekretærarbeidet tatt mer tid de siste årene. Men det er en del synergieffekter både ved saksbehandling og møtevirksomhet, når f.eks. sekretæren møter for Statsforvalteren, men samtidig er observatør for villreinnemnda.

Sak 2024/19 «Forenklet saksbehandling – siling av saker» viser at nemnda allerede tar grep i en presset økonomisk situasjon. Det er viktig å kunne vise til dette ved kontakt med bevilgende myndigheter.

Dersom villreinnemndene får et utvidet ansvar/flere oppgaver som en oppfølging av stortingsmeldingen om villrein, må nemnda tilføres økte driftsmidler.

VEDTAK

Villreinnemnda vedtar et budsjett for 2024 som følger:

Møter i nemnda (møtegodtgjørelse, reiser, møterom og servering), samt godtgjøring til nemndsmedlemmer som deltar i eksterne utvalg, prosjekter og møter	340.000 kr.
Administrasjonsutgifter: -Sekretærarbeid (Saksbehandling, organisere møter, arbeid i tilknytning til fellingstillatelse og rapportering, sikre god kontakt mellom villreinnemnda og ulike samarbeidsparter både på arealforvaltnings- og bestandsforvaltningssida, sørge for at nemnda er oppdatert på kunnskapssida) - kontorhold til sekretæren - økonomiforvaltning (regnskapsføring, utbetaling av godtgjørelser og tiltaksmidler)	300.000 kr.
Diverse (Innkjøp «Villreinen», medlemskontingent Villreinnrådet, mm.)	10.000 kr.
SUM	650.000 kr.

Vedtaket var enstemmig.

2024/29 MØTEGODTGJØRELSE -selvstendig næringsdrivende

SAKSOPPLYSNINGER

22.februar ble det sendt et notat til nemndas medlemmer om møtegodtgjørelser. Miljødirektoratet har opplyst at det er opp til nemnda selv å bestemme hva som er en rimelig timesats for selvstendig næringsdrivende.

Selvstendig næringsdrivende i villreinnemdene skal ha godtgjort tapt arbeidsfortjeneste/tapte inntekter, slik ansatte har. Den tapte arbeidsfortjenesten kan i henhold til regelverket dekkes på to måter:

a. Det kan gis en høyere møtegodtgjørelse for selvstendig næringsdrivende for arbeid i møter, inntil kr. 1499 (for møteforberedelser er satsen den samme som for andre medlemmer; 545 pr. time). Den høyere møtegodtgjørelsen er da ment å dekke også tapt arbeidsfortjeneste.

En høyere sats for møtegodtgjørelse forutsetter at de som krever en slik sats «i vesentlig utstrekning har utgifter til f. eks eget kontor, behov for ekstrahjelp/ avløser / vikar mv». Utgiftene må dokumenteres.

Miljødirektoratet har foreslått at nemndene selv setter et tak for en "høyere timesats", da "høyere timesats" ikke er definert.

b. Det gis samme møtegodtgjørelse til selvstendig næringsdrivende som andre medlemmer i nemnda; kr. 545 pr. time.

Kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste/inntekter kan gis på to måter:

- Det legges ved en dokumentasjon over utlegg etter hvert møte. Ved dokumentert tap kan inntil kr 2 392,- pr dag refunderes.
- Ikke-dokumentert, men sannsynliggjort tap – inntil kr 960,- pr dag kan refunderes.

Den selvstendig næringsdrivende velger selv hvilket alternativ av de to kulepunktene over han/hun ønsker å benytte for hvert enkelt møte (dokumenterte utgifter kan f.eks. velges for ett møte, og udokumenterte utgifter for neste møte)

VURDERING

Det er vanskelig å komme fram til én sats som skal dekke tapt arbeidsfortjeneste, når noen møter er på kveldstid og noen møter er på dagtid, slik at utgiftene vil variere. Inntektene/ utgiftene hos ulike selvstendig næringsdrivende vil også kunne variere betydelig.

Kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste skal ikke være noe form for godtgjørelse, men dekke de faktiske tapene medlemmene i nemnda har. Det kan være vanskeligere å sannsynliggjøre dette for selvstendig næringsdrivende enn ansatte. Men når det kan velges mellom å få dekket tapet ved dokumentasjon av utlegg eller en lavere sats for udokumenterte tap, så er det sannsynlig at dette vil dekke de aller fleste tilfeller på en tilfredsstillende måte.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det gis samme møtegodtgjørelse til selvstendig næringsdrivende (med eget organisasjonsnummer) som andre medlemmer i nemnda; kr. 545 pr. time.

Kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste/inntekter kan kreves på følgende måte for selvstendig næringsdrivende:

- Det legges ved en dokumentasjon over utlegg etter avholdt møte. Ved dokumentert tap kan inntil kr 2 392,- pr dag refunderes.

eller

- 960 kr. pr dag refunderes for ikke-dokumentert, men sannsynliggjort tap.

Den selvstendig næringsdrivende velger selv hvilket alternativ av de to kulepunktene over han/hun ønsker å benytte for hvert enkelt møte.

NEMNDAS BEHANDLING

Det er viktig at selvstendig næringsdrivende kompenseres for tap ved deltakelse i nemnda, på linje med ansatte.

Det ble påpekt at et tap som ikke blir kompensert med dagens ordninger, er deltidsansatte som må si fra seg ekstravakter de tilbys umiddelbart før møter. Dette dekkes ikke av tapt arbeidsfortjeneste.

Dette ble ikke behandlet i denne saken som gjaldt godtgjørelse til selvstendig næringsdrivende. Dersom det oppstår slike situasjoner, foreslår sekretæren at nemnda vurderer en ekstra kompensasjon etter henvendelse fra det nemndsmedlemmet når slike situasjoner oppstår (tilføyelse fra sekretæren etter møtet).

VEDTAK

Det gis samme møtegodtgjørelse til selvstendig næringsdrivende (med eget organisasjonsnummer) som andre medlemmer i nemnda; kr. 545 pr. time.

Kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste/inntekter kan kreves på følgende måte for selvstendig næringsdrivende:

- Det legges ved en dokumentasjon over utlegg etter avholdt møte. Ved dokumentert tap kan inntil kr 2 392,- pr dag refunderes.

eller

- 960 kr. pr dag refunderes for ikke-dokumentert, men sannsynliggjort tap.

Den selvstendig næringsdrivende velger selv hvilket alternativ av de to kulepunktene over han/hun ønsker å benytte for hvert enkelt møte.

Vedtaket var enstemmig.

2024/30 RONDANE-DOVRE NASJONALPARKER - RETNINGSLINJER FOR KOMMERSIELT MERKE

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har sendt retningslinjer for godkjenning av bruk av kommersielt merke på høring.

Miljødirektoratet har en ordning hvor virksomheter, f.eks. reiselivsbedrifter, med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark kan søke om tillatelse til å benytte et spesiallaget merke i markedsføringen av et produkt, tjeneste eller aktivitet. Merket er ikke et kvalitetsstempel, men viser geografisk tilhørighet til en park. Det er nasjonalparkstyret som godkjenner søknader om å bruke merket for den enkelte park. «I seg selv ligger det en kvalitet i å ligge i nærheten av en nasjonalpark eller verneområde, det er dette vi ønsker at de lokale bedriftene skal kunne nyte godt av». Det er gratis å bruke merket.

Figur 13 Eksempel på merker som kan brukes

Miljødirektoratet har satt en del [generelle kriterier](#) for å bruke merket, bl.a. at «Det kommersielle merket må ikke brukes på en måte som kan skade Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot nasjonalparkens- eller verneområdets retningslinjer eller formål».

I retningslinjene for de kommersielle merkene ([Retningslinjer | Designmanual for Norges nasjonalparker](#)) står det:

«Når kriteriene settes lokalt av den enkelte forvaltningsmyndighet er det mulig, og vi oppfordrer til, å sette kvalitative kriterier for å dele ut merket. Her kan dere dreie utviklingen lokalt i retning av bærekraft, ansvarlig markedsføring og benytte andre og lokale kriterier som er viktig for akkurat dere.»

Nasjonalparkstyret har utarbeidet en del kriterier for det formelle rundt søknadsprosessen, men ikke utarbeidet kvalitative kriterier som nevnt over.

VURDERING

Det er ressursmessig enklest å ha et merke uten kvalitative kriterier. Kvalitative vurderinger vil kreve en mer omfattende saksbehandling før søknadene legges fram for nasjonalparkstyret til godkjenning. Med begrensa saksbehandlingsressurser må derfor valg av kriterier vurderes opp mot andre arbeidsoppgaver.

Å sette kvalitative kriterier for bruk av merket er imidlertid en mulighet til å formidle verneverdiene. En [brukerundersøkelse](#) blant de besøkende til de store verneområdene i Rondane i 2021 viste at informasjonsbehovet er stort. To tredjedeler av de spurte visste ikke at villreinen er et trua dyr i Rondane (vel halvparten svarte at de ikke visste, mens 14% trodde de visst hvilket dyr som var truet, men svarte ikke villrein).

Det kunne derfor utformes et krav om at de som bruker merket forpliktet seg til å være en slags «nasjonalparkambassadører», ved aktivt å formidle verneverdiene i nasjonalparken, inkludert villrein (dette vil ikke gjelde ved salg av produkter). På Dovrefjell har nasjonalparkstyret satt vilkår for guiding som omfatter deltakelse på møter og kurs i regi av nasjonalparkstyret. Et tilsvarende møte med gjennomgang av verneverdier og regelverk for Rondane kunne vært satt som krav for å bruke merket blant de som driver virksomhet som inkluderer samhandling med et allment publikum.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det er positivt at Nasjonalparkstyret gir lokalt næringsliv mulighet til å benytte et nasjonalparkmerke i markedsføringen.

Dersom nasjonalparkforvaltningen har kapasitet, vil nemnda anbefale å innføre et kvalitativt kriterium om at nasjonalparkverdiene skal formidles aktivt blant de som benytter merket, og at det forventes deltakelse på orienteringsmøter fra nasjonalparkmyndighetene. Kunnskap om villreinen i Rondane bør være sentralt i en slik kunnskapsformidling.

NEMNDAS BEHANDLING

Ingen merknader.

VEDTAK

Det er positivt at Nasjonalparkstyret gir lokalt næringsliv mulighet til å benytte et nasjonalparkmerke i markedsføringen.

Dersom nasjonalparkforvaltningen har kapasitet, vil nemnda anbefale å innføre et kvalitativt kriterium om at nasjonalparkverdiene skal formidles aktivt blant de som benytter merket, og at det forventes deltakelse på orienteringsmøter fra nasjonalparkmyndighetene. Kunnskap om villreinen i Rondane bør være sentralt i en slik kunnskapsformidling.

2024/31 DIVERSE

1. Teamsmøte i mai

Etter påske har nemnda fått oversendt to reguleringsplaner med relativt omfattende reiselivsutbygging på Venabygdsfjellet. Dette blir en såpass prinsipiell sak at vi bør ha et Teamsmøte i hele nemnda for å vurdere sakene, ikke bare i AU.

Det foreslås derfor å ha et ettermiddags-/kveldsmøte på teams om dette i uke 20. (13.-16.mai).

VEDTAK

Det kalles inn til Teams-møte mandag 13. mai kl. 17.30-18.30.

2. Befaring i september

Torsdag 5. september. Kombineres med befaring i et aktuelt område. Møtestart kl. 14.00, styremøte etter befaringsen. Sekretær for villreinutvalgene inviteres med på alt.1 og alt.2.

- *Alt 1: Langs fv. 27*

Tema: Trekkområde ved Muen, arbeid med sanering av veglommer og rasteplasser. Flytting av Gråhøgdbu. Utbygging på Venabygdsfjellet.

- *Alt 2.: Spranget/Mysusæter i Sel kommune*

Tema: Opphør av trekk på vestsida av Rondane-massivet. Forslag til tiltak i tiltaksplanen.

- *Alt. 3: Norsk Villreinsenter Nord, Hjerkin.*

Tema: Viewpoint Snøhetta, orientering om senterets virksomhet.

NEMNDAS BEHANDLING

Både Venabygdsfjellet/fv. 27 og Spranget/Mysusæter er utfordrende områder i forhold til villrein. Nemnda vil sannsynligvis få høringssaker fra Venabygdsfjellet/fv. 27 før saker som gjelder Spranget/Mysusæter. Det er interessant å besøke Norsk Villreinsenter Nord, men dette kan tas seinere i nemndsperioden.

VEDTAK

Befaring torsdag 5. september (møtestart kl. 14.00) legges til Venabygdsfjellet/fv. 27.